



LIE TU VA

LITHUANIAN DAILY



Kopija 2 c.

Published and distributed under permit (No. 582) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Copy 2c.

Entered as Second-Class matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai Sav. XXVI
Dien. I

CHICAGO ILL., PĒNYČIA GRUODŽIO (DECEMBER) 13 d. 1918 m.

No. 17

Kareiviai priešingi spartakams

Hollandija neišduos kaizerio

Estonija kariauja su bolševikais

Vokiečiai skerdžia žydus?

KAREIVAI PRIESINGI SPARTAKAMS.

Kopenhagenas, gruodžio 12 d.—Žinios iš Berlio praneša, kad įžengimas utarninke Prūsijos kareivių Berliane buvo labiausiai rimtas negu triumfaliskas. Kareiviai maršavo po tautišką vokiečių vėliavą ir muziką griežė "Deutschland ueber alles," o ne revoliucionišką melodiją. Brandenburgo vartai ir gatvės, kuriomis kareiviai maršavo, buvo papuoštos kvietkais ir vėliavomis. Aficiariai ir kareiviai buvo pasirėdę tautiškomis vėliavomis ir turėjo prisikabinę savo geležinius kryžius.

Friederich Ebert, premieras, sveikino kareivius ir pasakė, kad nauja valdžia Vokietijoje liko sutvėrta ir kad armija bus jos stipriausiu parėnimu. Už kareivius atsakė seržantas, kuris pasakė, kad dabartiniame laike turi visi užsilaikyti ramiai ir kad troškimas kariumenės yra, kad būtų suauktas kuogreičiausiai Steigiamasis Susirinkimas, ir jie nenori, kad būtų nuvesti šalin nuo "saugaus kelio ramybės ir tvarkos Liebknechtu arba kitais svajotojais."

Premieras Ebertas pasakė, buk sekantiai:

"Jūsų nuveikti darbai ir pasisvertimai yra bepareizdingi. Priešas nepergalėjo jūsų, kada persvara mūsų oponentų žmonėmis ir ginklais užaugo daug skai, lingiaur, tik tada mes apleidome kovą. Jūs iskentėjote neprašomus skausmus, atlikote nesulyginamai didelius darbus ir parodėte metas po metui jūsų nepajudinamą drąsą. Jūs apgynėte tėvynę nuo įsiveržimo, apsaugojote savo pačias, vaikus ir tėvus nuo ugnies ir žudynės ir apsaugojote tautos dirbtuves ir laukus nuo išpuštijimo. Su giliausiu širdies susijudinimu tėvynė taria jums aciu. Jūs galti grįžti namo su augštai iskeltomis galvomis. Nėra tokių žmonių, kurie būtų padarę arba nukentėję tiek daug, kiek jūs.

Vokietijos žmonės numetė senąją valdžią. Ant jūsų, daugiausiai negu ant kitų, guli pasitikėjimas Vokietijos liuosybės. Sunkūs reikalavimai pergaletojų sunkiai spaudžia mus, bet mes nestukrisime. Mes padavosime naują Vokietiją. Su jūsų spėkomis ir drąsa, kurias jūs tukstantį sykių pa-

rodėt, prižiurėkit, kad Vokietija pasiliktu vienybėje ir neliktų išdalinta į mažas valstijas."

HOLLANDIJA IŠGELBĖS KAZERĖ.

Haaga, gruodžio 12 d.—Buvęs Vokietijos imperatorius turi teisę turėti prieglaudą Hollandijoje ir jo sugražinimas Vokietijon negali but pareikalautas,—tokį pranešimą padarė Hollandijos premieras Jonk heer Beerenbruck, kalbėdamas žemesniame atstovų bute parlamento, laike diskusijų apie buvusio kaizerio atsilaikymą Hollandijon.

Premieras pasakė, kad Hollandijos valdžiai geriausia but patikėti, kad buvęs kaizeris nebutų pasirinkęs Hollandiją, kaip vietą prieglaudos, bet kad jis butų pribuvęs kaipo privatiškas asmuo po atsakymo nuo sosto, be jokio tiesioginio ar netiesioginio atnešimo apie jo užmanymą atsilankyti Hollandijon. Po atsakymo nuo sosto negali but klausimo apie ex-kaizerio internavimą, nei buti pareikalauta, kad buvęs imperatorius butų sugražintas Vokietijon todėl, kad tas butų priešinga prieglaudos teisėms amžinų tradicijų.

Hollandijos valdžia negali pasirinkti kito kelio, kaip tik suteikti teisę prieglaudos ir skaityti tą faktą užbaigtu.

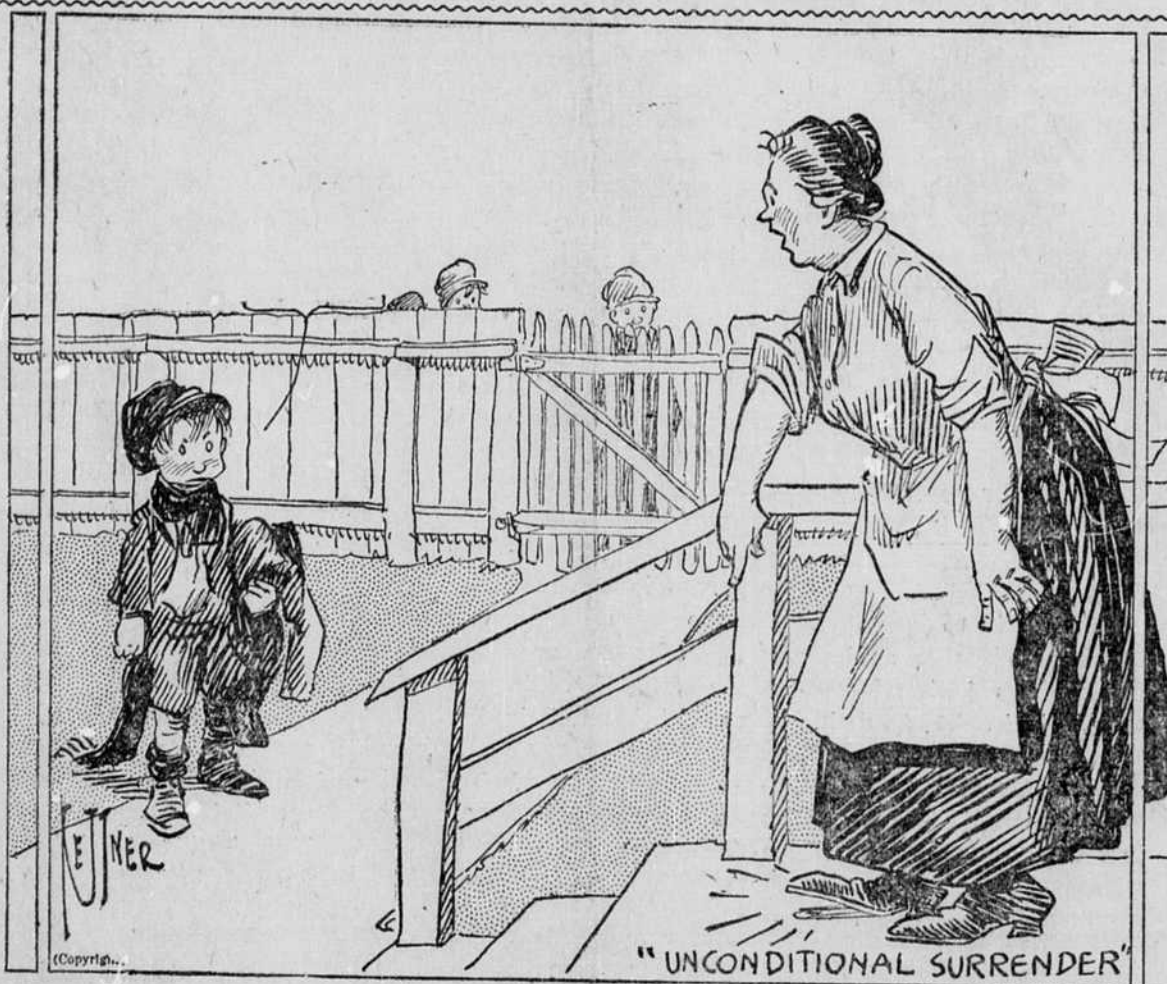
ESTONIJA SULAIKO BOLŠEVIKUS.

Stockholmas, gruodžio 12 d. Delegacija Baltiko provincijos Londone aplaikė telegramą, kuriuo pranešama, kad Estonijoje frontas dar atlaiko rusų bolševikų atakas, bet kad padėjimas yra baisus, nes truksta gipklų ir amunicijos. Rusų laivai bombardavo pakraštį nuo Narvos iki Asserieno ir norėjo išsodinti kariumenę ant Estonijos kranto, bet tas jiems nepasisėkė. Pietuose bolševikai paėmė miestą Neuhausen. Delegacija perstato dalyki taip, kad butų kuogreičiausiai pasiūsta pagelba atakuotam frontui.

ANGLIJA SUŠAUDE 12 SNIPŲ.

Londonas, gruodžio 12 d. Išleistas pranešimas parodo, kad nuo karės pradžios iki šiolei Anglija sušaudė 12 snipų, tarp jų buvo dvi moteris.

Neapribuotas Pasidavimas.



Neapribuotas pasidavimas dabartiniame laike taip inėjo madon, kad ir moteris ji pavartoja prieš savo vaikičius.

VOKIEČIAI ŽUDO ŽYDUS.

Washingtonas, gruodžio 12 d.—Maršalas Foch pasiuntė aficiarius Lenkijon, kad jie išsirtų žydų pogromus, apie kuriuos daug jau rašyta, sušlyg oficiališko pranešimo, išleisto šiadien. Francuzijos užrubežinių reikalų ministeris Pichon pranešė apie pasiuntimą komisijos ir užreiskė, kad visos betvarkės yra surengtos vokiečių ir austrų kareiviais, kurie grįžta iš Rusijos ir pakelį plesia ir užpuldinėja ant gyventojų.

Civilė karė tarp lenkų ir rusinų Galicijoje yra surengta bolševikų agentais, pasiūstais iš Rusijos, kad jie keltų betvarkę parubežyje.

Francuzija pavartos visus budus, kad sustabdyti betvarkes ir, p. Pichon pažadėjo žydams, kad Francuzija nedaleis tolesnių pogromų prieš žydų rasę.

Lenkų tautiškas komitetas Paryžiuje užgryė pasielgimą maršalo Foch ir užreiskė, kad vokiečiai stengiasi sukompromituoti Lenkiją prieš civilizuatą pasaulį, surengdami pogromus.

RIAUSĖS BOHEMIJOJ.

Amsterdamas, gruodžio 12 d.—Žinios iš Pragos praneša, kad didelės riaušės isškilo Aussige, Bohemijoje, seredoje ir kad mašininės kanuolės ir šaudyklės buvo vartojamos prieš riaušėininkus. Tris ypatis suzeista ir daug lenviau suzeista. Nors kareiviai stengiasi įvesti tvarką, bet tas nebuvo lengva atlikti ir ekscesai užsitraukė net iki vėlumai.

DU RUSŲ GENEROLAI SUŠAUDYTI.

Stockholmas, gruodžio 12 d. Žinios iš Petrogrado per Ukrajiną praneša, kad generolai Russki ir Dimitrieff liko sušaudyti prisakymu Prapagorsko sovieto. M. Rukhlöf, buvęs ministeriu komercijos ir komunikacijos Rusijos kabine, liko sušaudytas tuon padarę užpuolimą ant hollandų ir vienas liko užmuštas.

Gen. Russki pradzioje karės buvo kamanduotoju Rusijos armijos Lenkijoje. Jis buvo kaltinamas už nepasisėkimus rytinėje Prusijoje, kada vokiečiai smarkiai sumušė rusus.

Gen. Radko Dimitrieff yra bulgaras ir jis žymią rolę lošė laike bulgarų-turkų karės 1912 metais. Kada karė prasidėjo gen. Dimitrieff pastojo liuosnoriu rusų armijon ir jis vadovavo rusų kariumene, kuri užėmė Przemyslą.

NORVEGIJA PERTRAUKĖ RYŠIUS SU RUSIJA.

Christiania, gruodžio 12 d. Laikraštis Aftenposten praneša, kad Norvegijos legacija apleido Petrogradą. Laikraštis priduria, kad Danija, paskutinė iš neutrališkų šalių, palaikanti diplomatiškus ryšius su bolševikais, irgi mano pertraukti juos.

AMERIKA MOKA ANGLIJAI \$50 UŽ PERVEŽIMĄ.

Washingtonas, gruodžio 12 d.—Admirolas Badger pranešė šiadien buto laivyno komitetui, kad Suvienytos Valstijos padarė sutartį su Anglijos valdžia, kad Amerika mokės Anglijai \$50 už kiekvieną cesai užsitraukė net iki vėlumai. per vandenyną Anglijos laivais.

HOLLANDUS UŽPULDINĖJA BELGIJOJ.

Haaga, gruodžio 12 d.—Korespondentas J. C. Kiehl, laikraščio Daily News praneša, kad Belgijos ir Francuzijos laikraščiai varo agitaciją prieš Hollandiją. Jie reikalauja, kad Hollandija atsiskaitytų nuo Limburgo ir Pietinės Zelandijos. Belgijoj padarę užpuolimą ant hollandų ir vienas liko užmuštas.

Amerikos stovėnė kaslink gyventojų užimtuose distriktuose Vokietijoj labai augštai yra statoma Hollandijos laikraščiais, kurie sako, kad jeigu Anglija apsaugoja jures, tai Amerika turi daboti Europą, pakol nebus įvesta tvarka.

PRASO PAGELBOS AIRIJAI.

Washingtonas, gruodžio 12 d.—Lvidėsimts vienas atstovas, kurie atstovauja Airių organizacijai visose dalyse Suvienytų Valstijų, iteikė prašymą atstovų buto užrubežinių reikalų komitetui, kad jis išneštų rezoluciją, kad Amerikos taikos delegacija Taikos Konferencijoje palaikytų teisę laisvės, neprigulmybės ir apsisprendimo Airijai. Rev. F. X. McCabe iš Chicagos pasakė, kad tukstantiai airių simpatizuotojų meldėsi šią savaitę už Airiją.

PRASO WILSONO SUSTABDYTI POGROMUS.

Bostonas, gruodžio 12 d. Masiniame mitinge, kuriame dalyvavo apie 3,000 žydų, išnešė rezoluciją ir pasiuntė bevielinių telegrafu prezidentui Wilsonui prašydami, kad jis pasistengtų Taikos Konferencijoje, kad butų sustabdyta žydų pogromai Lenkijoje ir Galicijoje.

DEZERTERAS NUTEISTAS AN 40 M.

Camp Dix, N. J., gruodžio 12 d.—Kareivis Isadore Curran iš Philadelphijos, kuris pabėgo iš Camp Dix ir kada sugautas atsiskakė nešioti kareiviską uniformą, šiadien liko nuteistas karišku teismu ant 40 metų kalėjimo prie sunkių darbų.

RUSIJOS AUKSAS PARYŽIUJE.

Paryžius, gruodžio 12 d.—Francuzijos finansų ministeris oficialiskai pranešė, kad auksas, paimtas vokiečiais iš Rusijos, kuris siekia daugiau \$60,000,000, liko atvežtas Paryžium ir padėtas bankoje Francuzijos.

Auksas liko priskaitytas prie talkininkų kredito, sulygtalkininkų sąlygų taikos sutartyje.

VENGRIJA ATŠAUKS MOTERIAMBASADARIŲ.

Berne, gruodžio 12 d.—Pranešama, kad Mme. Rosika Schimmer, kuri buvo viena iš žymiausių narių Fordo taikos misijos Europon ir kuri buvo paskirta ambasadorium Šveicarijoje, bus atšaukta per Vengrijos valdžią. Paaiskinama, kad ponis Schimmer nebutų paskirta reguliariškai, bet tik laikinai ir jai savo užduotis atlikus, ji liekai paliuosuota.

W. S. SOLF REZIGNAVO.

Berlinas, gruodžio 11 d.—Dr. W. S. Solf, užrubežinių reikalų ministeris, iteikė savo rezignaciją, kuri ir liko priimta.

AMERIKOS PASKOLA BELGIJAI.

Washingtonas, gruodžio 12 d.—Belgija gavo naują paskolą iš Suvienytų Valstijų ant sumos \$3,200,000, kas sudaro su pirmesniomis paskolomis \$213,320,000. Išviso Suvienytos Valstijos paskolino talkininkams \$8,223,540,702.

AMERIKONAI BERLINE.

Berlinas, gruodžio 12 d.—Amerikos komisija prižiurėjimui karės belaisvių, susidantanti iš Brig.-Gen. Harries ir aficiery Gaillard ir Scheiling, pribuvo Berlinan vakar vakare. Jie yra pirmtiniai Amerikos aficiariai, kurie pribuvo Berlinan po pasirašymo taikos sutarties.

PERGALĖS PASKOLA.

Washington, D. C. Sąryšyje su kare šį pavasarį valdžia ketina daryti penktą paskolą. Bet ši paskola, gal, vadysis ne "Laisvės paskola," kaip kad darydavė pirmus keturis syk, bet "Pergalės paskola," kas geriau pakeltų visuomenės upą.

VEJA VOKIEČIŲ KALBĄ IS MOKYKLŲ.

Washington, D. C. Atstovų ūntas uždraudė mokyti vokiečių kalbą Washingtono mokyklose dar ir šiuosmet.

EXTRA

Vakar vakare laike p. Liutkausko prakalbų ant Bridgeporto, Mildos Svevainėje, likosi surinkta daugiausiai negu \$1,600.00 Lietuvos Laisvės reikalams.

WILSONAS ARTI FRANCUIZIJOS.

Brest, Francuzija, gruodžio 12 d.—Jeigu oras bus gražus, tai tikimasi, kad Prezidentas Wilsonas atplauks į šį portą pėnyčioje apie 12 valandą dienos ir prezidentas išlips ant kranto apie 3 val po pietų. Daromi prisirengimai iskilmingai sutikti Prezidentą Wilsoną, tam tikslui miestas papuoštas Amerikos ir Francuzijos vėliavomis.

Didelė delegacija socialistų atstovų buto pribuvo, kad sutikti Prezidentą, tarp jų yra Goude, Longuet, Pressemane ir Raffin-Dugens. Jie sušaukė masinį mitingą šią nakį su tikslu, kad darbininkai širdingiau pasveikintų Prezidentą Wilsoną.

Paryžiaus laikraštis Matin praneša, kad oficialiskais vizitais Prezidento Wilsono Paryžiuje tęsis 48 valandas.

NAUJAS KAZOKŲ VADAS.

Londonas, gruodžio 12 d.—Rusų bevielinis telegrafas praneša, kad Didysis kunigaikštis Nikolai Nikolajevič, dėdė buvusio caro ir buvęs vyriausias komanduotojas rusų armijos, dabar yra viršininku kazokų armijos pietinėje dalyje Rusijos.

Rusijos kareiviai, kurie palaiko Omsko valdžią, sumušė bolševikus, kurie ėjo ant Ekaterinburgo, paimdami 1,000 belaisvių.

VALDONAI IŽENGE BUCHARESTAN.

Londonas, gruodžio 12 d. Karalius Ferdinandas ir karalienė Marie Rumunijos buvo sutikti gruodžio 3 dieną. Rumunijos valdonus sutiko Francuzijos armijos gen. Berthelot ir Anglijos aficiariai.

NORI PASTOVIOS TAIKOS.

Londonas, gruodžio 12 d. Premieras Lloyd George, kalbėdamas šiadien pasakė: "Jeigu jūs norite taikos, jūs norite pastovios taikos; jeigu jūs norite prašalinti atsikartojimą baisenybių karės, jūs turite padaryti galą rekrutavimui karievių ant sausžemio Europos."

REIKALAUJA MIRTIES EX-KAIZERIUI.

Paryžius, gruodžio 12 d.—Pranešama, kad moteris susiorganizavo Lille su tikslu, kad reikalauti legališku budu teismo buvusiam kaizeriui. Jos padavė skundą, kuriame parodo, kad vokiečių armijos vadai balandžio mėnesy 1916 m. prisakė visas jaunas mergaites atskirti nuo jų šeimynų ir kad su jomis buvo labai nemandagiai elgtasi.

SIMANAS DAUKANTAS

JO GYVENIMAS IR DARBAI

Paminėjimui 125 metų nuo jo gimimo dienos.

(Taša)

Daukantas Varniuose

Neturėjome tikrą žinių, kuriomis sąlygomis apsigyveno Daukantas pas Valančių. Padėjimas buvo neaiškūs; tarnybos, matyt, jokios neturėjo. Tikroju sekretorium, kaip iki šiol tvirtinama, nebuvo. Tais laikais sekretorium buvo L. Jankevičius, o šiam pasitraukus, žadėjo jo vietą užimti Ivinskio bičiulis Aleks. Moras. Šiaulių pavieto bajorvedžių sekretorius, vėliau Daukanto pažįstamas.

Nuolatinio tikro darbo neturėjo, buvo karštinė literatūra, šitą dirbančių pas savo draugą. Koks darbas buvo, pasakoja giminių girdėję iš jo paties ir jo draugų. Kitais metais tedavė tik 150 rub.

Tarp atliktų darbų mini, jog turėdavęs kasdien skaityti po 3 val. apakusiam kun. Kodainiui, rašė lenkiškai-zemaišią žodyną, pertašinėjo lenkiškai-francūzišką ir t.t. Daukantas išmokė Valančių vokiečių kalbos, kad jau vėliau besilankydamas po Kuršą galėjo vokiškai susisiekti. Be to, taisės kalbą ir redagavęs knygeles, kunigų parąštas.

Kartais Daukantas, vyskupo prašomas, vadėdavęs per bažnyčias, sužinojęs ką nors bloga apie kunigus, pranešdavęs vyskui, o tas bausdavęs. Vazinėdamas prikalbinėdavęs savo ir vyskupo vardu, kad rašintų žemaitiškai ir knygeles platintų. Jisai pats važinėdamas platinėdavęs ir įkalbėdavęs platinti elementyres, katekizmus ir kitas knygeles tarp žmonių. Žinoma, klebonas turėdavo gražinti už išplatintas ir neišplatintas knygetes. Pasaulinis žmogus, kalbą viršinininko vardu, vargiai galėjo patikti kunigams. Ir tie, kurie nenoromis tat darė, neturėjo geros širdies ant Daukanto, visai kaip jį pravardžiuodavo... Jo pavardys akis aumiems badydavo. Jis susieidavo ir susibūčiuodavo tik su tais kunigais, kurie kaip ir jis buvo paprasto būdo žmonės, dirbo žmonių švietimui ir palaikė lietuvių rašlavą.

Valančius pradėjo platų švietimo darbą savo vyskupijoje. Jisai ėjo dabar sistematiškai. Jo laikais taip pat prasidėjo ir blaivybės judėjimas. Daukantas tam darbiui tiko. Pats griežiausias blaivininkas, galėjo raštu prisidėti. Nevienas ganytojo laiškas — Daukanto rašytas.

Budamas čionai, nieko nauja iš istorijos neparasė. Rupinos surinkti atgal, ką buvo išdalijęs, vėl Narbutui primena, kad grąžinti, ką jam buvo davęs.

Seka, kaip ir seniau, ir istorijos literatūra, nei kiek neatšalęs prie to mokslo.

Renka toliau dainas ir pasakas; jo draugai jam siuntinėja ju.

Vis svajojo išleisti savo "Zemaičių Istoriją." Buvo ją senai parašęs. Petrapiilė budamas dalino ir taisė, pabaigė ją apie 1850 m. Valančius kas-žin kodėl tęsė, matyt, negalėjo sutikti su kai-kuriais iš tos knygos vietomis. Jau rengiama buvo perrašyti jo istorija, buvo aukota pinigų tam dalykui. Netai lengva buvo atlikti tas darbas, be turint spaustuvės ant vietos. Be to, viskas turėjo eiti per cenzūrą. Daukantas vis primindavo Daukantas nesutinka su Valančium.

Ne viskas ėjo taip, kaip narėjo Daukantas. Ne sykį turėjo susikirsti su M. Valančium. Ir giliai siekdavo tie susikirtimai. Juk sykį jau buvo metęs Daukantas. Antraisiais metais, persikėles į Varnius, susivaidijo su juo, išėjo iš ten, bet Valančius lipšniai prašė, kad pasilikty. Irrašė eiles lietuviškai, sveikindamas carą. Daukantas peržiūrėjo kalbą ir atrado, jog puikiaisiais parąštas. Ir išsiuntė Kirkorui 2). Tasai pasiskubino įdėti į tą pasveikinimo knygą. Kadangi jau ši buvo prirengta, tai atspazdinta skyriumi ir įdėta greita su rusišku vertimu. Pasirašė "Wargdienis iz Lietuvos vandan savo broliu." Ačiu taria už sprendimą duoti liuosybę.

Sėdėjo abudu pas Smuglevičių, kuris priglaudė juodu, norėdamas, kad gyvendami pas jį ir nesirupindami buvimu daugiau galėty muveikti. "Atskirti nuo žmonių su p. Simanu gyvenamartytum du vienuolių; jis senas, aš jaunas, abudu našlaičiai, ramina vos vienas antrą." "Musų Mecenatas duoda mums kasdienės duonos, kuria pasistiprinę kua, dirbame: ponas Simanas daugiausiai kunu, nes to reikalauja jo sveikata; aš jaunesnis — sėdžiu su knygomis" 3).

Kitą sykį rašo Akelaitis apie tą patį: "Esu dabar pas Petrą Smuglevičių, kuris, sužinojęs, jog dirbu lietuvišty, o vargo prispaustas galiu tiktai ja viena užsimti, pasikvietė mane pas save ir duoda man kasdienės duonos, o aš mokuas ir dirbu. Negera man būti veltėdžiu (na laskawym chlebie); bet kaip praliaš man kalbėti ponas Petras su ponu Simanu, kad pasiegtarnystę nieko nepadarysįs nei mokslui nei sau, tai valandėli nurimstu. Bus kas nebus, rodos, kad tik per žiemą pasiliksiu Svirlaukyje, kol nesuistvarkysiu su savo žodynais ir neperskaitysiu kelių kronikų, esančių pono Simano rinkinyje" 4).

Sėdėjo ir klausėsi, kas girdėt pasulyje. Daukantas teiravosi ką atnešė caro apsilankymas. Jo vardu klausia Akelaitis, rašydamas į Kirkorą: "Pono Daukanto vardu turii į Tamstą prašymą. Nuosirdžiai geidžia seniukas žinoti, kas atsitiko musų mylimamene Vilniuje per Sveistausioje Viešpaties apsilankymą? Parąšyk bent porą žodžių apie tai. Juk Gedimino pilis lietuvių ir žemaičio širdžiai yra visomet brangi; taigi negalime šaltai žiūrėti į tą garbę, kurią neseniai turėjoj)."

Daukanto Sveikata Silpnėja.

Seka jiedu, kas rašoma apie lietuvių istoriją. Daukantas padeda Akelaičiui, bet pats jau mažiau berašo.

Anot Akelaičio, Daukantas visai nustojęs pajėgų. Nevisai taip buvo. Bet senas Daukantas ir čia negalėjo apsieiti be darbo. Jisai nesisako, ką dirbęs. Dirba pats vienas. Priegtam nevisuomet buvo Alekaiš, todėl negalėjo visko matyti. Tuo laiku Daukantas prirengė ir gavo cenzuros leidimą arba dar žadėjo siųsti cenzuron kelius raštus: Pelangos Petrą (Robinzono gyvenimą). Elemento:ių. Baigė jįsai taisyti Justinaus istorijos vertimą. Abejojo vis, ar jėgos jam leis pabaigti 6).

Kirkoras per Akelaitį buvo kvietęs Daukantą rašyti į jo leidžiamąją "Teką Wilenska." Prikalbinėjimas negelbėjo rasko Akelaitis atrasė Kirkorui: "Ponas S. Daukantas širdingai sakojums ačiu už malonę. Į "Teką" nieko nežada. Yra tai žmogus, kuris pasizadėjęs rašyti tik lietuviškai. Pagaliaus ir pasene, išdalies sunkiai sukalmamas (stettryczal). Duokit man, šaukia, seniui, priepuolių prispaustam, ramumo; nepasitikėkit manim, aš jau tik ant grabo medžiūos, idant Dievas jums padėtyjusų gražioose noruosei).

Tik Narbuto pasielgimo negali jįsai užmiršti. Vis prisimena, kiek vargo turėjęs, kol išgavęs ir nusirašęs, jam tiek pinigų darvinėję ir nepardavęs. Pats bandė rašyti Narbutui, dabar nuolat primena Akelaitis Kirkorui, bene būtų galima jo pispirti, kad grąžintų. Dargi savo testamente žadęs Lietuvos istorikams ir mylėtojams pasikalyti teismo keliais išreikalauti iš p. Narbuto ir jo įpėdinių anuos dokumentus ir herbyną... 2) Ar parąšė tokį testamentą, nežinome. (Toliaus bus)

Lietuvių raštas carui.

1858 m. apsilankė caras Aleksandras II Vilniuje. Iškilmingai jį pasitiko dvarininkai. Literatai įteikė jam tam tikrus raštus. Organizatorium buvo A. Kirkoras. Raštai surinkti į kruvą, surišti į knygą ir buvo jam įteikti apsilankius 6 ir 7 rugs. 1858 m.

Akelaitis prisidėjo prie to. Paipšniai prašė, kad pasilikty. Irrašė eiles lietuviškai, sveikindamas

Iš Lietuvių Gyvenimo Amerikoje.

ELI, WISCONSINO FARMERIAI! — PASAKYKIT SITA!

P-as Mikolainis Jums naujienu pasakys.

Kontestas.

Thorp, Wis.—Dabar yra paskutinė svarbiausia valanda lietuvių tautos gyvenime. Išgavimas liuosybės Lietuvai priguli nuo mus pačių. Tie musų vyrai, kurie keliaus į taikos kongresą, nėra turtingi. Jų užliukymas kaštus pinigų, ypač Parzyziuje, kur, kaip matom iš laikraščių, brangenybė yra didelė. Bet tas dar būtų menkinėkis. Reikia dešimtys, šimtai tukstančių doliarų varymui paties darbo, kuris užtikrintų Lietuvai liosvę.

Apie trukimą pinigų dabar gėda ir kalbėti. Todėl visi iki vienam stengkimės aukauti šitam šventam Lietuvos reikalui.

Nuo pradžios karės iki šiar, laikui aš esu davęs Lietuvos reikalams \$110.00. Visi šids apie linkės lietuviui tegul duoda žinoti p. Jonui Kurtinaičiui, kiek yra aukavę nuo pradžios karės ir siųskit jam dabartines savo aukas Lietuvos laisvės išgavimui. Aš paduodu sekantį jums, mano apielinkės kaimynai, tokį pasiūlijimą:

Kiek jūs visi sudėsite pas p. Kurtinaičį aukų daugiau negu \$110.00 išskiriam Draugystės auką, tai aš kiekvieną jusų doliarį uždengsiu savo pusdoliarium, t. y. jeigu jūs visi sudėsite \$100.00 viršaus, kaip \$110.00, tai aš sudėsiu pas p. Kurtinaičį \$50.00; jeigu jūs visi sudėsite viršaus \$50.00, tai aš sudėsiu \$25.00 ir t. t.

Taigi, vyrai, nesigailėkit mažes, prispauskit mane,—tik dražiai visi sykiu dėl Lietuvos laisvės!

Šis mano prizadas tęsis iki 1 d. vasario 1919 m.

F. Mikolainis.

Nuo Redakcijos.—Well, kaimynams yra gana proga iškirsti p. Mikolainiui gerą šposą. Sakysim, jie ims ir su-ups kokius penkis šintus...

A. M. MARTAUS PRAKALBŪ MARŠRUTAS.

Žinomas visuomenės veikėjas, šios karės laike atvykęs iš Lietuvos ir parašiusis knygą apie dabartinį Lietuvos padėjimą, p. A. M. Martus, sutiko važinėti su prakalbomis po Naujosios Anglijos lietuvių kolonijas ir aiškinti Lietuvos padėjimą bei tai, kaip Amerikos lietuviai turi atsinešti linkui kovos dėl demokratinės Lietuvos Respublikos.

- Gerb. A. M. Martus kalbės sekanciose vietose:
- Lynn, Mass.—Grudžio 15 d. 2 v. po pietų.
 - Cambridge, Mass.—Gr. 15 d. 7 val. vakare.
 - Brighton, Mass.—Grudžio 16 d.
 - Hyde Park, Mass. Gr. 17 d.
 - Norwood, Mass. Gr. 18 d.
 - Stoughton, Mass. Gr. 19 d.
 - Bridgewater, Mass. Gr. 20 d.
 - Touton, Mass. Gr. 21 d.
 - Canton, Mass. Gr. 22 d. 2 v. p. p.
 - Montello, Mass. Gr. 22 d. 7 val. vakare.
 - New Bedford, Gr. 23 d.
 - Worcester, Mass. Gr. 25 d.
 - Fitchburg, Mass. Gr. 27 d.
 - Gardner, Mass. Gr. 28 d.
 - Athol, Mass. Gr. 29 d.

Šių visų kolonijų veikėjai nuosirdžiai prašomi kuogeriausiai išgarsinti p. A. M. Martaus prakalbas ir visi šių kolonijų lietuviai prašomi atsilankyti pasiklausyti ir prie kovos už demokratinės Lietuvos laisvę prisidėti, nes dabar yra neišpasakytos svarbos momentas nuterotos Lietuvos prisikėlimo.

Minėtų kolonijų lietuvių draugijos pažymėtose dienose prašomos dalyvauti čia paskelbtame parengime ir nerengti kitokių pramogų atskirai. Tai yra nuterotos Lietuvos žmonių prašymas, kurį jie perduoda su Lietuvos Neprigulmybės Fondo ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros pagelba.

LIBERTY BONDS

Jei jūs priversti esate parduoti, mes mokame N. Y. Exchange kainas, be komisio.

Bondus galima slysti registruoti — EDWARD P. GARRITY CO., Bankers

108 So. La Salle St. Atdara kožną dieną. Nedėliom 10—12

AR TURITE SKOLININKA?

Mēs galime iskollektuoti dėl jusų visokias neatgaunamas skolas, nōtas ir visų klūs berastiskus skolų išjeskojimms tiesiai ant nuosimūdy; nuo privatinū ypaty, biznieriū, kompanijū ir kitū, nenori geruoju atsilyginti. Nepaisome kokia skola yra ir už ką, bile tik teisingai reika laujama; mēs iskollektuosime nežiurint kur ir kokiam mieste jūs gyvenate, nei kur jusų skolininkai randasi. Musų budas pasiekia skolinikus visur, nes tam tikslui turime korespondentus, kolektoriū ir advokatus visose dalyse Suvienuyū Valstijū ir Kanadoje. Pameginimas ir musų roda jums nieko nekaštus. Reikale kreipkitės pas mus ypatiskai ar laiskais ant sekancio antrašo.

INTERSTATE LEGAL SERVICE AGENCY
3114 SO. HALSTED ST. Dept. A CHICAGO, ILL.

Dovanai 1,000 Gramafonų.



Mēs duosime kiekvienam gramafoną, kurį matote čia ant ilustracjos, ir kurį mes parduvinėjome po \$10.00. Mēs duosime šitą gramafoną visai dovana. Šis gramafonas yra tvirtai padirbtas iš geriausio mahogany medžio ir kuomet jūs užuksite jį, groti, tai persitiksinate, jog jis skamba taip pat, kalėdoms dovany šitą gramafoną kaip ir už \$100.00 m.šaina. Mašinerija padaryta iš geriausio plieno ir nikelio. Grojia visokius rekordus (notas). Mēs duosime jums rekordų arba keturias noias visai už dyką. Toliaus mēs duosime jums dovana lenguėlį dėl laikrodėlio garantuotą ant 25 metų. Tuos abu daiktū duosime dovana perkantiam nuo musų laikrodėli, gvarantuotą ant 25 metų pirsks. Qis laikrodėlis yra puikiai graviuotas, mechanizmas padirbtas iš geriausio nikelio ir turi 21 jewels. Tai yra vidutinio saizo laikrodėlis size 12). Eins, gerai nei vienes sekupmds ne skubina nei vilioja. Kiekvienas iš ty laikrodėliū, prieš siuntimą yra mėginamas ir egzaminuojamas. Kaina šito laikrodėlio yra \$20.00, bet musų dirbtuvės kaina yra \$9.95 ir kiekvienam perkantiam nuo musų laikrodėli, mēs duosime dovana augėciau minėtą gramafoną ir lenguėlį dėl laikrodėlio visai dykal. Neuzmirskite, jog tie daiktai yra brangūs ir naudingi, gal ums niekuometneat sitiks kita tokia proga pasipelnity, taigi jeigu norite pasinaudoti šia proga, prisiųskite mums 50 centū, pačio lešū, rašykite adresuodami:

The World Novelty Company, Dep't 440
748 N. ROBEY STREET CHICAGO, ILL.

Ar čia busit, ar Lietuvon Grįžsit?

Lietuvians yra svarbu ir žingeidu žinoti, kiek Lietuvių žada po šios karės grįžti atgal Lietuvon. "Lietuvos" Dienraštis norėty šitas žinias surinkti, kad šitą klausimą išrišti.

Todėl išpildykite šitą blanką ir pasiųskite ją atgal. Jusų vardai ir jusų čia paduotos žinios bus užlaikomos vien tik Redakcijos žiniai ir nebus nei atskirai garsinamos nei niekam išduodamos. Todėl galite rašyti atvirai ir su pilnu pasitikėjimu.

1. Vardas-Pravardė
2. Adresas
3. Pavienis, ar veuęs. Jeigu vedęs, tai kiek šeimynoj?
4. Amžius jusų
5. Ar grįžtut Lietuvon po karės, jeigu Lietuva gautų laisvę?
6. Ar grįžit Lietuvon po karės, jeigu Lietuva negautų pilnos laisvės?
7. Iš kokios vietos paeinate is Lietuvos?
8. Kokion vieton grįžtute?
9. Kuom čia užsiimate?
10. Kuom Lietuvoj norėtut užsimti?
11. Su kokiū kapitalu grįžtut Lietuvon, t. y. kiek, maž-daug, pinigų su savim parsivežtut

Pastaba. Šitas klausimas yra svarbus tuomi, kad galima būtų maž-daug sužinoti, kiek kapitalo amerikiečiai parvežty Lietuvon, o tas parodyty kiek jie Lietuvos gerbuvy padidintų. Šitas jusų atsakymas bus Redakcijos užlaikomas absoliutiškoj paslapyty, kiek tas lytisi jusų ypatos. Jeigu kartais nenorėtum jo atsakyti, praleiskit jį nieko nepažymėję.

12. Kaip greit manytute grįžti Lietuvon?

Atsakę šiuos klausimus šitą kuponą ir sugrąžinkit "Lietuvos" Dienraščiui, adresuodami taip:

Statistikos Skyrius,
"Lietuva" Daily,
3253 S. Morgan St., Chicago, Ill.

IESIMOKYK DRAPANŲ KIRPIMO AMATĄ.



Master Cutting School

J. F. Kasnicka
118 N. LaSalle St.,
4th floor, prieš City Hall.

Mēs mokiname si puikiu gerai apmokant išrinkti yra labai reikalaujami. umata į trupupa laika. /ietos nepripiltytos laukia. /teik dieną ir vakare.

AKIU EXPERTAS

Zvairas akis išgydau užkarta. Gydam be chlorotormo. Suvirs 800 žmonių išgydyty. Atėkite ir persitinkinkite gydymu, daktaro chitargo, kuris turi daktaro laipsnį ir yra registruotas, kuris pašventė visą savo laiką tyrinėjimui galvos ligų. Specialiskai užsimli gydymu:

Akiu, Ausų, Nosies ir Gerklės Ligas

PATARIMAI DYKAI

Silpnos Akis	AKIS	Apkurtusios Ausis	AUSIS
Skandancios Akis	AKIS	Varvančios Ausis	AUSIS
Raudonos Akis	AKIS	Užiančios Ausis	AUSIS
Zvairas Akis	AKIS	Užkimusios Ausis	AUSIS

Standanti NOSIS / Skaudanti GERKLE / Varvanti NOSIS / Silpna GERKLE / Kreiva NOSIS / Snguota GERKLE / Užgulusi NOSIS / Išsiplėtus GERKLE

Franklin O. Carter M.D.
20 metų ant State St.
120 SO. STATE ST. CHICAGO, ILL.
Valandos dienomis: 9 iki 7. Nedėliomis 10 iki 12.

PASIRUPINKITE, KAD IR JUSŲ DRAUGAI BEI PAŽĪSTAMI JĄ IŠPILDYTY.

The Lithuanian Daily
LIETUVA
Published daily, except Sundays, by the Lithuanian Publishing Co., Inc.
3253 So. Morgan St. CHICAGO, ILLINOIS.
Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Ill., under act of March 3rd, 1879.
EDITOR, B. K. BALUTIS.
SUBSCRIPTION PRICE:
In Chicago, by mail —
One year \$6.00
Six months 3.50
Three months 1.85
In Chicago by carrier —
One copy \$.02
Per week .12
Per month .55
In the United States, by mail —
One year \$5.00
Six months 3.00
Three months 1.65
In Canada, one year \$7.00
In all other countries, per year \$8.00
METAI XXVI No. 1.
"Lietauva" eina kasdien, išskyrus nedėlidienas.
Lėidėjai: Lietuvos Dienraščio Benrovd, Redaktoriai: Adv. Bronius K. Balutis. Adresas visoms korespondencijoms: Lithuanian Publishing Co. 3253 So. Morgan St., Chicago, Ill. Telephoneas Bulevard 4250.

Ka tautininkai turi daryti?
Kaip jau vakarykščiam numeryje pastebėjome, mūsų desinieji, arba, kaip juos vadiname, "kuniginiai" elementai, nors dirba išvien su tautininkais dėl išgavimo Lietuva politiškos laisvės, nepriugulmybės, bet rinkime aukų tam tikslui ne tik boikotuoja tautininkų fondą ir tos sriovės rinkikus, bet viešai — išsakyti ir nuo estradų — ragina žmones, kad jie neduotų aukų jų rinkikams.

Ar jie privalo pakelti mėsą jiems pirštine ir stoti partijinė kovon, kaip kad pirmiausia stodavo, ar ne?
Jeigu jie tos mėsos jiems į akis pirštines nepakels ir nestos kovon už savo partiją, jų partija nuo to nukentės, — nes tuomet jie leis savo politiškiems priešams joti, žmones klaidinti ir ne vieną lietuvį nuo tautininkų sriovės jie galės atgrąsinti.

Jeigu tautininkų partija nestos kovon, prie kurios dabar klerikalų partija juos saukia savo ofensyvą, tai tautininkų sriovės fondas nuo to taipgi turės nukentėti, daug aukų jų gali būti atitraukta, o klerikalai vėliau skirtumą tarp jų aukų galės panaudoti kaip įrankį priparodomui, kad štai "nieš surinkome tiek ir tiek, o jūs tik tiek ir tiek ir todėl jūs prieš mus nieko nereikiate ir tautos reikaluose balso todėl neturite." Tokį įrankį jie jau naudojo, ir dabar prie progos naudoja.

Tai gi partijos žvilgsniu žiūrint, tautininkų sriovė ir jų laikraščiams nepasilekia kitokio išėjimo, kaip tik jų sriovė mėsą į akis pirštine pakelti ir stoti smarkien kovon su klerikalais.
O vienok, nežiurint to, mes manome, kad tautininkai to neprivalėtų daryti šiuo momentu.
Kodėl?
Todėl, kad tautininkai, kurie savo augščiausiu ir pirmiausiu idealu stato išgavimą Lietuvai laisvės, šiuo laiku, kuomet Taikos Konferencijoj yra sprendžiamas Lietuvos likimas, paduotų ginklą į Lietuvos laisvės priešų rankas. Tie Lietuvos laisvės priešai galėtų nurodyti, kad štai "jūs norite duoti laisvę tautai, kuri ir šiuo momentu pjaunasi tarp savęs kai, nelyginant, šunes, — o jeigu jie dabar pjaunasi, tai kas bus vėliaus?"

Sitokį argumentą atremti būtų labai sunku mūsų delegatams, nes jis turi visus logiško dėsnius. Toks argumentas kritiškam momente gali būti Lietuvos priešų rankose ginklu, nulemiančiu Lietuvos likimą.
Joks kitas tautininkas tokio ginklo šiuo momentu, mūsų manymu, negali suteikti Lietuvos priešams. Ir todėl, nors įžeisti, derginti, kovveikiami, tautininkai šiuo momentu, mūsų manymu, nachaliskai jiems mėsos pirštine pakelti neprivalo ir nuo partijinės kovos su klerikalais, nors sukandę dantis, privalo prašlenkti.

Nėr abejonės, kad kiek tas palyti tautininkų partiją, jie tuo tarpu turės nusti. Bet Lietuvos laisvės reikalas tuo turės laimėti, o tautininkai juk ir yra ta partija, kuri Lietuvos laisvę skaato svarbesniu ir augstesniu reikalui — net už savo locnos partijos ne tik gerovę, bet ir gyvastį.

Tautininkai, nepaisant visų užsipildinėjimų ant jų, privalo šiuo laiku eiti tiesiai savo

keliu, nepaisydami "amdymo" iš šalies. Ateis laikas "pasiskaitymui" ir partijų darbų apkalnavimui, ir mes turime viltį, kad istorija išduos teisingą savo verdiktą.
Tautininkų partijos obalsiu neprivalo būti, ir nėra: "Mūsų partija bus viršų, kad ir Lietuvos laisvė žūtų." Tautininkų partijos obalsiu, kaip mes jį suprantame, yra: "Lietuvos laisvė lai laimės, kad ir mūsų partija turėtų tuo tarpu žuti!"

Lietuvių moteris veiklios karės darbe

"Lietuvių moteris šioje šalyje visais būdais gelbsti laimėjimui karės. Laikė Ketvirtosios Laisvės Paskolos kampanijos lietuvių moteris Pittsburgo, Pa., [pildavė Laisvės Dienoje (Liberty Day) už \$8,150 vertės bondsų tarp to miesto lietuvių. Moteris, apart raginimo kitų tai daryti, ir pačios užsirašė bondsų gausiai. War Savings Stamps, kuomet yra lietuvių perkamos, yra perkamos daugiausiai per jas.
"Moteris yra veiklios Raudonojo Kryžiaus reikaluose ir pelnas nuo daugelio jų vakarėlių tapo perduotos Raudonamjam Kryžiui. Jos rengia programus lietuvių kareiviams įvairiose stovyklose (camps), surengė knygynečius iš lietuvių ir amerikoniškų knygų, ir atlieka daug dalykų savo kareivių patogumui.
"Lietuvių moteris Amerikoj sudaro apie trečdalią visų lietuvių skaitliaus šioje šalyje. Jos turi dvi centralines organizacijas, žinomas "Lietuvių Moteris" Susivienijimu, taip pat ir vietinių draugijų. Šitie Susivienijimai leidžia savo mėnesinius laikraščius."
Iš Commercial, Buffalo, N.Y.

Svetima spauda apie Lietuvius.

Kareivis užtaria lietuvius.
Gera yra, kuomet lietuviai tėmija laikraščius ir atitaiso tulpisias juose apie lietuvius klaidingas, arba neprielankias jiems žinias. Tokį darbą atliko ir mūsų tėvynainis p. Ad. Makaras, kareivis iš Camp Wheeler, nusiuntusis laikraščiu Mac on Daily Telegraph sekantį laišką, tilpusį jame gruodžio 9 d.:
"Ar norėčiau atkreipti jūsų atyda — rašo p. Makaras minėto laikraščio redaktoriui, — į stambią klaidą, pasirodžiusią redakcijiniam straipsnyje "The Dope Squad," iš kurio aš paimu sekantį žaidžiančią ištrauką: [Čia paduodama sakiny, kurio išvada yra, buk Lietuviai esą bolševikai].
"Jonas redaktorius atpažeikėsi jums už patvirtinimą viršminėto užpėdikimo faktais, jeigu jūs randate tai galimu.
"Ar manau, kad viršminėto straipsnio autorius sumaišė latvius, kurie rėmė rusiskus bolševikus,*** su lietuviais, paskaitydami jus viena tauta, kas taip nėra."
Padavęs kelčią žinių apie latvius, p. Makaras toliaus rašo:
"Pons redaktorium, paziurėkit į Europos žemlapį, kaip jis išrodė pradžioje penkiolikto šimtmečio ir atraskit pats sau, kad Lietuva buvo didžiausia tuo laiku Europos viešpatija, užimant plotą nuo Baltiko iki Juodųjų jurių. Didindama savo valstybę, ji sulaukė totorius, tokiu būdu išgelbėdama civilizaciją, kuomet ji buvo dar lopsyje, ir kokios vertės tas buvo pasauliui, užteks pasakyti, kad civilizacija šiądien yra skolinga Lietuvai už jos pagelbą.
"Lietuviai kovoję su Teutonišku Ordenu [Kryziokais], kuris, galima, pasakyti, buvo pratėviu Žalgiros Imperijos, per keturis šimtmečius ir Žalgiros masyje, atsibuvusiam penkioliktam šimtmetyje, sulaužė jį taip, kad Teutoniškas Ordenas niekad neapgavo savo jėgos.
"Arba vėl gal buti, kad straipsnyje klaidą pasitaikė todėl, kad autorius įeskojo informaciją tiesioginiu, ar netiesioginiu būdu lenkiškuose informacijos šaltiniuose, iš kurių nieko prielankaus lietuviais negalima buvo tikėtis, nes lenkai nuo senai buvo jų priešai.
"Lenkija, Vokietija ir Rusija praecytyje priešinosi Lietuvų tautos progresui ir todėl yra naturalis dalykas laukti, o todėl ir pasakyti, kad lietuvių persekiojimas dar tebesitęsia.
"Ar meldžiū jus, p. redaktoriui, būti teisingu sulyg Lietuvų; jų reikalas vado permaža viešumo Amerikos presoje. Atsargiau patyrinėjęs faktus, autorius straipsnio "The Dope Squad" neartas tarp lietuvių bolševizmo, apie kurį vertėtų kalbėti, bet bus labiau palinkęs užtarti jų reikalą (laisvos ir nepriugulmingos Lietuvos), nes jie kentėjo per daug, idant ir dar kentėti. Taip daryti yra amerikoniška, nes tai yra mintis, laisvės, lygybės ir nepriugulmybės terminais išreikšta."
"Private Adam W. Makaras."

KUR PROFESORIAI RINKO AUKAS LIETUVAI.

"Paliepus valdybai, kiekvienas profesorius klasioje tarpe mokinių rinko aukas nukankintai, badaujančiai Lietuvai. Toje dienoje iš kiekvieno profesoriaus lupų išgirdavai aškinimą apie Lietuvos vargus, kuriuos karė pagimdė..."
Taip rašo p. V. Rukštalis ("Vytis" No. 15-tas) apie Valparaiso Universitetą, kuriame iki šiolie yra didesnis lietuvių skaitlius susipratęs, negu bent kokioj kitoj Šv. Valtstijų mokykloj.
Yra ir kitokių priežasčių, kurių dėlei lietuviams, — ypač tiems, kurie nori pasimokinti, — vėta atkreipti į šią mokyklą savo domą. Štai keletas žinių apie tai, — to paties autoriaus suteiktų.
Ko Mokina.
Šioji mokykla visais žvilgsniais yra gera. Ji kiekvieną metų tobulinama, didinama. Įvedama nauji kursai (skyriniai), kurių dabar yra dvidešimt du (22). Kiekvienas atvažiavęs gali pasirinkti sau tinkamą mokslo šaką ir laimingai baigti. Yra ir prisirengimo skyrius, kuriame mokinama nuo pat pradžių ir prirengiama į kitus kursus. Kad išvardintus visus kursus, kurie čia yra, ašimtų daug laikraščioje vietos. Patartina, kurie norėtų platesnių informacijų, kreipties į Universitetą reikalaujant katalogo, kuriame ras visas reikalingas informacijas.
Lietuviams vėrtęti į šią įstaigą daugiau domos atkreipti ir daugiausiai į ją važiuoti mokytojus. Kuomet dar Lietuvoje carizmo geležinė ranka slopino mūsų kalbą, naikinė literatūrą, sunaikia baudi už skaitymą knygų prigimtoje kalboje, šioje mokykloje permatyta vertė mūsų kalbos ir jos mokinta. Kuomet kitose mokyklose apie lietuvius mažai girdėjosi, jų vardas buvo nežinomas, tai čia, it lietuvių atėjimui, ženklas, kalbos varpeliš skambėjimo.
Lietuviams draugai.
Šį metų iš Universiteto autoriteto išgirsta apie lietuvius tiesiog duginantį žodžiai. Lietuvos istoriją, jos praeitį labai gerai pažįsta. Kartą kalbėdamas daug aiskino apie lietuvių persekiojimą rusų valdžios, apie vertę lietuvių kalbos, istorijos, literatūros. Pažymėjo, kad yra svarbi, kaip ir kitų žymių tautų. Linksmas buvo išgirsti dar ir tas, kad iki šiol lietuvių mokytojų tik atlygino už mokymą, o patys moksleiviai lietuviai turėjo iš savo tarpo išrinkti. Nuo šių metų lietuvių kalbos mokytojų, kaip ir kitus, parupina Universiteto fakultetas. Tai aisku, kad apie lietuvių kalbos mokymą valdyba daugiau domos atkreipia. Taip gi mokytojų p. M. J. Bakšaičiui suteikė teises lankyti fakultetų susirinkimus. Šioje mokykloje mūsų kalba yra lygi kitoms mokinomoms kalboms.
Karės smėklai pradėjus terioti Lietuvą, lietuviai amerikiečiai išgavo teises čia rinkti aukas badaujančioms Lietuvioje. Šioji Mokykla ir gi nuo to švento darbo neatsiliko. Paliepus valdybai, kiekvienas profesorius tarpe mokinių rinko aukas nukankintai, badaujančiai Lietuvai. Toje dienoje iš kiekvieno profesoriaus lupų išgirdavai aškinimą apie Lietuvos vargus, kuriuos karė pagimdė... Visais žvilgsniais mokykla lietuviams yra prielanki. Jems prijaucia, gelbsti kiek gali. Tai ir lietuviams į ją reikia plaukti. Geistina, kad naujam mokslo bertainiu prasidedus, čia mūsų moksleivių skaičius dvigubai pasidaugintų. Padidėjus skaičiui mūsų moksleivijos, pasidaugintų inteligentija, kurios nūnai mūsų tauta trokšta, it nvytusi gėlė gaivinančio ramos lauko. Tik turėdami pakaktinai mokytų žmonių, stovėtume ant lygaus laipsnio kulturoje su kitomis kulturiškomis tautomis.

Informacijos.

Šios mokyklos mokslo metas baigėsi rugpjūčio (August) 15, 1919. Naujas mokslo metas prasidėjo spalio (October) 1, 1918. Galima įstoti ir vėliau, kada tik nori, bet patartina nuo pradžios bertainio.
(Pirmas bertainis pasibaigs gruodžio 12 d., o antrasis prasidės gruodžio 17 d. š. m.)

Mokyklos sąlygos yra sekantios: už mokslą \$20.00 bertainiui, t. y. už dvyliką (12) savaičių arba \$75.00 jei moki išskolno už pilnus metus (užketurias dešimtis aštuonias savaites). Valgis \$36.00 iki \$40.00 už bertainį. Kambariai nuo \$11.00 iki \$25.00 į bertainį. Vasarą galima gauti kambarį už \$6.00. Dirbant išmoklos gerokai susimazina.

Kareji prasidedus, moksleivių skaičius sumažėjo. Klesose mažiau mokinių, negu būdavo. Mokytojai dažniau mokinių klausia, tokiu būdu dabar mokinys turi geresnę progą išsilavinti.

Kareji pasibaigus, lietuvių gyvenimo aplinkybės persimainys. Didžiama gal grįžti į Lietuvą. Ten prisieis naują gyvenimą pradėti. Jo įkūnimui reikės finansiskų ir moksliškų pajėgų. Dalis mūsų jaunimo aukauja gyvastis už tautų liuosybę. Likusiųjų užduotis prisirengti prie atstatymo Lietuvos. Ir lietuvaitėms reikia kuodaugiausia lankyti mokyklas. Išmolti įvairių profesijų. Ir grįžti į Lietuvą netušiomis, bet apsišarvavus mokslu.

Tik tokių sunų ir dukterų laukia nuvargusi Lietuva.

V. Rukštalis.
(Norintieji daugiau žinių apie minėtą mokyklą, kreipkitės: V. Rukštalis, 151 Garfield Ave., Valparaiso, Ind.)

AMERIKONAI VEIKIA TARPE LIETUVIŲ.

Gruodžio 11 d. Chicagoje buvo laikytas susirinkimas "School of civics & Philanthropy." Į šį susirinkimą nekurie lietuviai buvo pakviesti. Buvo manyta, kad ir kitos tautos dalyvauja tam susirinkime, bet pasirodė, kad 11 d. gruodžio buvo paskirta tik lietuviams. Taigi ir suėjo paskirtoje dienoje keletas lietuvių veikėjų vyrų ir moterų.
Tikslas susaūkimo to susirinkimo buvo, kad surasti praktiškas metodus amerikozavimui ateivių.
Carnegieo Institutas suteikė pinigų šiam dalykiui ir atstovas to instituto Mr. Allen T. Burns vadovavo tuomi mitingu.
Yra paduota ištyrimui 10 svarbių klausimų. Kiekvieną klausimą tyrinėja atsakra ypata.
Jis jų svarbiausi yra sekantieji klausimai:
1. Būdai apšvietimo imigrantų ir jų vaikų.
2. Pavesta išristi klausimas: kodėl svetimačiai stato savas parapijines mokyklas, neįsilaukiančias, mokslo atžvilgiu, kritikos, kada jie turi viešas mokyklas geriausiai aprūpintas.

Šis klausimas pavestas ištirti Frank V. Thomson'ui, superintendentui Bostono mokyklų.
3. Miss S. P. Breckenridge, Chicagos Universiteto profesori, pavesta tyrinėti naminius šeimynų santykius.
4. Panašiai yra pavesta ištirti svetimtauciu spaudą ir teatrus ir kitus septynis lygios svarbos klausimus.

Dabar yra tyrinėjama lietuvių tauta; panašiai turbut, bus daroma ir su kitomis tautomis.
Buvo įneštas maždaug toks sumanymas: Amerikos lietuviai, būdami išreikšėjais Europos lietuvių noro, galėtų teisingai informuoti lietuvius Europiečius apie Amerikos naudingas įstaigas.
Kad gerai tą atlikti, Amerikos lietuviai turi pirma patį su šiomis ištaigomis susipažinti su pagelba—"School of Civics and Philanthropy."

A. L. G.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Lietuvoj Organizuojama Milicija

Vokiečiai Terioja Kraštą Prusų Lietuva Sujudime.
Iš Amerikos Lietuvių Tarybos delegatų, laisčių Sveicarijoj, gaunama sekanti žinių apie stovį Lietuvioj.
Vokiečių militarė valdžia Lietuvioj panaikinta. Organizuojama civilė valdžia ir administracija. Vokiečiams pasiduodant, Lietuvioj bebuvo į 10,000 vokiečių karininkų. Jie sudarė savas tarybas-sovietus, pasisklaidė į burius, kurie plėšia ir gyventojus baugina. Viskas, kas tik vertės turi, dargi langai ir durys, gabenama kareiviais iš Lietuvos Vokietijon. Vokiečių kareivių sovietai suėmė ir po sargyba laiko Bavarijos princą Leopoldą Raudondvaryje, gi generalą Hoffmaną Kauno tvirtumoje.

Lietuvių veikėjų burys, ypač p. S. Banaitis ir dr. Rokas Šliupas, užsiėmė milicijos organizavimu. Iš pradžios milicijon susirašė 20,000 vyrų. Bėda su ginklais — jų milicija labai mažai teturi ir nesuranda būdo gauti. Lietuviai stengiasi perkirsti gelžkelius Vokietijon, kad sustabdytų Lietuvos turto gabenimą, ypatingai pinigų iš Vilniaus ir kitų miestų bankų išvežimą Vokietijon.

Lietuvos Ministerija Dar Nepilna.
Lietuvos ministerijos nevisai taip susitvarkė, kaip pirma buvo pranešta. Ministerija nebuvo dar pilna ir sekamieji vyrai užėmė vietas ir veikė:

- Premieras ir Užrubežio — prof. A. Valdemaras (pažangietis),
Apšvietos — prof. Jonas Yčas (nepriugulmingas, kalvinas)
Vidaus — adv. Ladas Stašinskas (nepriugulmingas socialistas)
Justicijos — adv. P. Leonas (santarietis)
Finansų — adv. Martynas Yčas (pažangietis)
Ukės — agronomas Tubelis (nepriugulmingas, katalikas).

Prusų Lietuviai Susiskaldė.
Lietuvos žemlapis, Lietuvos Informacijos Biuro Washingtone prirengtas ir A. L. T. delegacijos Sveicarijon nuvežtas, pateko vokiečių ambasadon Berne, o iš ten Berlinan. Vienas Vokietijos reichstago lyderis pridarė jo kopijų ir Prusų Lietuvoj, išplatino. Žemlapis buvo platinamas tikslu Prusų Lietuvius "išgązdinti" lietuvių norais Mažąją Lietuvą su Didąją suvienyti.

Pasekmė, vienok, buvo ne ta, kokios vokiečiai laukė. Prusų lietuviai susiskaldė į daug frakcijų; abelna pasiskirstymo linija ta, kad jaunimas stojo už susidėjimą su Lietuva, gi seniai vis dar Prusijos laikosi. Iš daugelio vietų siūsta Prusijos Lantago atstovams užklausimai, ko dabar Prusų lietuviams laikytis — ar eiti su lietuvių tauta, ar vis dar prie Prusijos skaitytis. Agitacijon už susivienijimą su Lietuva pasileido keletas Prusijos lietuvių aficierių. Tarp jų pasizymi aficieras D. grys. Sujudimas ir susierzinimas esąs didelis.
Lietuvių Informacijos Biuras.

Žinojimas anglų kalbos palengvina gyvenimą

Jau ne vieną kartą šios šalies laikraščiai nurodinėjo svarbą pažinimo anglų kalbos ateiviams. Ir šiądien kiekvienai progai pasitaikius yra primenama, jog žinojimas šios šalies kalbos, netik suteikia lengvesnį darbą ir didesnį užmokestį ateiviui-darbininkui, bet taipgi padaro malonesniu ir linksmesniu jo šeimynišką ir visuomenišką gyvenimą ir jis yra daugiau godojamas netik savo draugų-darbininkų, bet labai dažnai ir savo vaikų, kurie nesųki skaudžiai užduoda širdį savo tėvams.

Federališkas departamentas dabar po ilgo tyrinėjimo persitikrino, jog šimtai ir tukstančiai suzeidimų ir kitokių nelaimingų atsitikimų, kurie labai dažnai pasitaiko dirbtuvėse, yra pasekmė nemokėjimo anglų kalbos.

Departamentas dabar išleido aštuonių metų tyrinėjimą vienos didžios dirbtuvės. Šito tyrinėjimo skaitlinės veika parodo: jog iš dešimt tukstančių darbininkų dvidešimt vienas yra užmušamas iš čiagimių, ir ant kiekvieno dešimt tukstančių darbininkų ateivių, nemokančių anglų kalbos, dvidešimt šeši yra užmušami. Skirtumas pasirodo dar didesnis, kuomet prieiname prie suzeidimų ir užgavimų, taip dvidešimt aštuoni ant kiekvieno dešimt tukstančių čiagimių ir iki šešiasdešimt penkių ateivių. Kas liečiasi lengvų suzeidimų ir užgavimų, tai pasirodo aštuoni šimtai aštuoni prieš du tukstančių trisdešimts.

Kas atsitinka su viena dirbtuve, tas atsitinka ir su visomis kitomis. Juk taip aisku, jog nėra reikalo eiti į smulkmenišką aprašymą to, kaip šiek-tiek suprantantis anglų kalbą — geriau supranta kas jam yra liepiama ir kaip darbas atlikti, ko pasivaugoti, negu darbininkas, kurs nesuspranta anglų kalbos.

Tokių būdu jūs suprantate kaip naudinga ir net brangu žinoti anglų kalbą. Taigi matoma, jog lengviausiai ten išmolti kalbą, kur yra duodama proga ir kur su noru padedama.

Skerdyklose ir "packing house" Wilson ir Ko. anglų kalbos pamokos yra įvestos dėl darbininkų, kartu dėl vyrų ir moterų. Jau bus keli mėnesiai, kaip mokinama ir daugelis labai džiaugiasi ir supranta naudingumą pasimokinti anglų kalbos.

Ši įstaiga netik kad parupina gabius mokytojus ir visas reikmenis uždyka, bet dar ir savo laiką už kurį ji umoka. Vyrams est. pamokos panedėliais ir ketve žais ir penktadieniais, gali pavalgyti nuo pusės vienuolikos taip, kad nuo dvylikos galėtų pasimokinti per pusvalandį. Mokytojai buva parupinti iš mokyklų tarybos; panelė Spack yra uveždėtoja darbininkų gerbuvio skyriaus, pas ją galima užsirašyti mokinis gerbuvio.

Nėra abejonės, kad šią žiemą daugelis darbininkų lankys pamokas anglų kalbos ir pasinaudos iš šios puikios progos pramokti anglų kalbos, žinojimas kurios padarys jus tikrais pilieciais.
Kuomet žmogus nežino anglų kalbos, jis yra visuomet skaitomas svetimtauciu "atejumu," nors jis gyventų per dešimt metų, turėtų nuosavybę, taptų piliečiu ir t.t. Tik kuomet jis išmoka anglų kalbą, tuomet jis gali vadinti šią šalį savo "naują tėvyne." — Apgars.

PASISKAITYKITE!

Tėvynei.

Toli nuo tavęs aš, tėvyne,
Mus skiria platieji laukai,
Skausmai mano spaudžia krutinę—
Tave bemačiau taip senai!

Bet man naktimis vis vaidinas
Milžinkapiai, kryžiai seni,
Nuskurdęs lietuvis—kainynas,
Miskai paslaptumo pilni.

Tas kaimas prie vieškelio balto,
Kur aš gyvenau laimingai;
Upelis ten vandens šalto—
Tai mano svajonė, sapnai.

Toli nuo tavęs aš, Lietuva,
Bet myli tave dar širdis,
Ji myli kapus tuos kur puva
Prabočiai, užmerkę akis.

Aš atmenu rytus malonius,
Kad dega už misko aušra,
Ir ukanos pridengia klonius,
Ir žiba gelėse rasa...

Nei laikas, nei mano likimas,
Lietuva, mums neatskirs,
Krutinėj vis bus atminimas,
Ir tik su manim jis numirs!

Juozas Mikučius.

E. DE AMICI Vertė M. GRIGONIS

ŠIRDIS

MAŽIEMS IR DIDELIEMS

(Taša)

Sugrįžęs krautuven, įsiai, kaip papras-
tai, smagus ir linksmas, pradėjo pielavoti mal-
kas, sakydami:

— Štai čia geriausia gimnastika! Tai ne
veltui rankų mosikavimas. Norėtusi, kad tė-
vas, sugrįžęs namo, rastų visas maikas su
pielavotas; jam tai patiks. Tik tai bloga, kad
po pielavojimo aš blogai rašau. Bet ką veiki-
si? Pasakysiu mokytojui, kad reikėjo šiandien
darbas dirbti. Kad tikta mama greičiau
sugyūt! Šiandieną jai, ačiū Dievui, ge-
riaus. Gramatiką aš ryt mokysiuos—su
gaidžiiais atsikelsiu. O! štai ir sakų vežimė-
lis. Greičiau prie darbo.

Priešais krautuven sustojo vežimėlis, ša-
kų prikrautas. Koretti išbėgo į gatvę su ve-
žėju pasikalbėti,—paskiau sugrįžo.

— Dabar aš nebegaliu ilgai su tavimi
buti,—tarė įsiai—sudev, iki rytojui. Tu ge-
rai padarėi, kad pas mane atėjai. Linkiu tau
linksmi vaikštinėti. Laimingas tu.

Ir, suspaudęs mano ranką, jis nubėgo
prie šakų ir ėmė bėgioti nuo vežimo į krautu-
vę; o jo veidas, kacių kepure pridengtas, bu-
vo raudonas, kaip rožė, ir toks gyvas, kad
miela-malonu buvo jį žiūrėti.

— Laimingas tu!—tarė įsiai man.

— Ak, ne, Koretti, ne; tu laimingesnis,
nes tu mokiniš ir dirbi daugiau negu aš,
nes iš tavęs didesnė nauda tėvui ir motinai,
nes tu geresnis, šimtą kart geresnis už mane,
mano gerbiamašai drauge!

DIREKTORIUS.

ŠIRYT Koretti labai nudžiugo, kai lai-
egžaminu buvo atėjęs jo antrosios klasės mo-
kytojas, Koatti—milžinas, tankiais rangytis
plaukais, igla juoda bazda, juodomis akimis
o jo balsas kaip bosas. Jis visados sako mo-
kiniams pajmsias juos už apykalės ir policijon
nuvesias, akis baisiai išskėčia, o tuo tarpu nie-
kados nieko nebaudžia ir šypsoi, jei jį ne-
žiurima.

Mokytojų kartu su Koatti ir padėjėju,
kuris vėnai žemo ugio, be usų ir barzdos, visai
jį vaiką panašus,—išviso aštuoni.

Mokytojų tarpe yra dar raišas ketvirto-
sios klasės mokytojas, visados vilnoniu šar-
fu apsitolęs, visados sergas įvairiausiomis
ligomis, kurias jis ingavo, budamas sodžiaus
mokytoju drėgnoje mokykloje, kame vanduo
nuo sienų varvėjo. Antras mokytojas labai
senas, visas žilas—jis seniaus buvo aklųjų
mokytojas. Yra vienas mokytojas, visados
puikiai, frantu apsirėdęs, su akiniais, balsvais
useliais. Jį praminė "advokatėliu" nes, bu-
damas mokytoju, jis rengėsi prie tvotinų ad-
vokato laipsnį ingauti ir gauti diplomą. Įsiai
taipogi sutaisė rankvedį—rašto taisyklės. Bet
mokytojas, kuris mus gimnastikos mokina,
tikras kareivio tipas. Jis buvo Garibaldi
buryje, ir ant kaklo pas jį nuo žaidos ran-
das; mat jį Milacco kovoje buvo kardu inkir-
tę.

Pagaliaus pas mus yra direktorius, aug-
štas, plikas, su aukšniais akiniais, ilga žila
barzda. Jis visados juodai apsirėdęs, ir vi-

šos jo svarko sagutės vis esti susegtos. Įsiai
taip vaikams geras, kad, kai jie pas jį ėina
į kabinetą, kur juos pasaukia išbartu, tai nie-
kados ant jų nerėkauja, o tikta pasišims už
abiejų rankų ir pradės jiems aiškinti, kad
taip daryti esą negalima, kad jie turj gailė-
ties ir prizadėti tinkamai elgties: Ir visi is
jo kambario ėina apsiwerkšlenusiomis aki-
mis, daugiaus susigėdinę jo paaiškinimais, ne-
gu jei įsiai butų juos nubaudęs.

Direktorius visados pirmas mokyklon at-
ėina, laukia mokinių ir priima tėvus; o kada
mokytojai namo ėina, tai jis vis dar vaikšto
aplink mokyklą ir žiuri, kad vaikai po ratais
nepakliutų ir kad gatvėje nelapautų, nepil-
styty jį krepselius smėlio ir akmenukų. Kai
įsiai tikta iš užu kertės pasirodys, augštas
ir juodas, tai visi, kur tik kojės neša, išbė-
gioja, nustoje punksnomis arba sagutėmis žai-
dę. O įsiai tikta pagrašys istolo pirštu ir
pasžiurės į juos malonimis ir liudnomis aki-
mis.

Mama pasakoja, kad jo sunui numirus,
kuris volontėrų buryje tarnavęs, niekas nėra
matęs, kad įsiai juoktųsi. Kabinete ant skob-
nio prieš jo akis stovi sunaus portretas.

Įsiai po tės nelaimės norėjo mesti mo-
kyklą ir jau parašė miesto valdybai rašymą,
kad atsisakę direktoriauti, bet diena is dienos
jo išsiuntimą atidėliojo, nes jam gaila su vai-
kais skirties. Bet pagaliau nutarė išsiusti,
ir mano tėvas, kuris tą dieną kabinete buvo,
tarė:—Kaip gaila, kad jūs atsisakote, pone
direktoriau!

Tą valandėlę inėjo koks-tai žmogus į
mokyklą savo berniuko užrašytų, nes atsi-
kėlė gyventų arti mūsų mokyklos. Berniu-
ką pamatęs, direktorius lyg nustebė; įsiai at-
džiai jį pasiziūrėjo, pasiziūrėjo, ir į savo
sunaus portretą, kuris buv ant skobnio, vėl
berniuką pasiziūrėjo, pasistatė jį tarp kelių
ir pakėlė jo galvutę. Berniukas, kaip du lašu
vandens, buvo panašus į jo mirusįjį sunų.

Direktorius pasakė:—Gerai.—Užrašęs
berniuką ir paleidęs tėvą su sunumi, įsiai už-
simastė.

— Kaip gaila, kad jūs atsisakote!—atkar-
tojo mano tėvas.

Tada direktorius paėmė nuo skobnio
miesto valdybai prašymą, sudraskė jį ir tarė

— Aš pasiliksiu.

KAREIVIAI.

JO stinus numirė, budamas volontėru ka-
riumenėje, todėl direktorius kasdieną, užda-
ręs mokyklą, ėina į Korsio žiurėtu, kaip karei-
viai iš mokslo grįžta.

Vakar ėjo pėstininkų burys, ir koke pus-
simtis berniukų pradėjo aplink muzikantus
šokinėti, linijomis į krepselius taktą mušdami.

Mūsų nemaža sauja stovėjo ant trotuaro
ir žiūrėjo. Garrone, suspaustas savo siau-
rame švarke, turėjo didelę riekę duonos ir
valgė. Čia pat stovėjo: Votini, kuris frantu
rėdos ir nuolat pukelius nuo savo drabužių
valo; Prekossi, kalvio sunus, ilgame, iki padų
švarke, kalabrijetis, mažas murininkas, ru-
daplaukis Krossi ir negražus Franti ir net
Robetti, artilerijos kapitono sunus, tasai, kuris
išgelbėjo kurdikį is po dilizano ir kuris dabar
ant lazdu vaikšto.

Franti, pamatęs raišą kareivį, prikišo
prie jo veidą ir susijūrė, bet tuojau pajuto,
kad kaž-kas ant jo pečių ranką uždėjo: jis
atsigrįžo ir panatė direktorių.

— Klausyk, tarė jam direktorius,—ty-
čioties is kareivio buryje, kada jis negali nei
atkerstyti, nei atsakyti—tai vis viena, jei už-
gautumei surištą žmogų—tai nieksybė.

Franti akimirksniu pažuvo.

Kareiviai ėjo po keturius eilėje. Jie bu-
vo pavargę, susilę, sudulkėję, ir tikta žautu-
vai sau ėj spindėjo.

Direktorius tarė:

— Jūs, vaikučiai, privalote kareivius my-
lėti. Jie mūsų apgynėjai, pasiryžę už mus
numirti, jei tikta svetima kariumenė gręstų
mūsų šaliai. Jie dar visi jaunikačiai, tik
trupučių už jus vyresni, jie irgi mokinasi. Jų
tarpe yra turtingų ir neturtingų, kaip ir pas
mus; jie susirinko čia is visų Italijos kraštu.

Išžiūrėkite, jų veidai mums sako, kas jie
tokie: čia ėina sicilijiečiai, sardinai, neapolie-
čiai, lombardiečiai. Štai čia senas burys, ku-
ris jau kariavo 48 metais. Kier: drąsuolių
už tėvynę numirė po šita štai vėliava dvide-
šimts metų atgal dar prieš jus užginimą!
Kareiviai jau kiti, bet vėliava ta pati!

— Štai jmai?—tarė Garrone.

Ir ištikrųjų netoh mūsų, virš kareivių
galvų, pasirodė vėliava.

— Klaus kite, vaikai,—tarė direktorius,
—kai eis pro šalį trivarsė vėliava, atiduokite
jai, kaip kareiviai, garbę.

(Toliaus bus).

GARBINGAI KRITO UŽ LAISVĘ.

Oficialiuose valdžios praneši-
muose, išleistuose Amerikos Ka-
rės Departamento Washingtone
randame sekancias lietuviškas
pravardes paskelbtas:

Patėmijimas. Imame tik
tas pravardes, kurios yra neabe-
jotnai lietuviškos, arba kurios
mums išrodo lietuviškos. Tie, kurie
pasiduoda kariumenėj, arba lakke
registracijos, savo pravardes su-
"ski," arba su "wicz," ant galo,
yra panašūs į lenkus ir jų mes
negalime atskirti; todėl tankiau-
siai tokių ir nepaduodame. Lie-
tuviai privalo savo pravardes lai-
ke užregistruoti, arba jau ir
kariumenėj, paduoti vieton "ski"
—"skas," vieton "wicz"—"vičius,"
pavyzdžiui: vieton "Rutkowskij"
privalo paduoti "Rutkauskas," vie-
ton "Jacewicz"—"Jacevičius." Tuo-
met bus lengva juos pažinti.

* * *

Surašuose gruodžio 4
d. 1918.

Tony Balcanus, (gal Balku-
nas) is Chicagos—sunkiai suzei-
stas.

Surašuose Gruodžio 5
d. 1918 m.

Olius Berkonpas, trimitarius is
Rudyard, Mich.—užmuštas mu-
šyje.

Surašuose gruodžio 6
d. 1918.

George J. Gritsonis, (Gričo-
nis?) is Chicagos, 533 Welis St.
—sunkiai suzeistas.

George Kli kunas, is Chicago,
4008 S. Rockwell Str.—lengvai
suzeistas.

Thomas Tamoševičius, is Chi-
cagos, 1407 Division Str.—leng-
vai suzeistas.

Surašuose gruodžio, 8
d. 1918.

Stanley Gibas, is Chicago 1836
Harvey Str.—užmuštas mušyje.

Joe V. Aransuskas is Chicago,
5424 Union Av.—užmuštas žai-
du.

John P. Gregaitis, (gal Gri-
gaitis) is Chicago, 2918 S. Eme-

rald ave.—unkiai suzeistas.

Charles Baltremas, is Chicago,
1632 N. Wood St.—sunkiai su-
zeistas.

Stanley Udaekis, (gal Judei-
kis) is Chicago, 3824 Kedzie
ave.—sunkiai suzeistas.

John W. Kunas, is Detroit,
Mich.—mirė nuo žaidų.

Thomas Organis, is Streator
Ill.—sunkiai suzeistas.

John Jakubowski, (gal lenkas)
is Milwaukee Wis.—sunkiai
suzeistas.

Stanley Judys, is Indiana Har-
bor, Ind.—sunkiai suzeistas.

Walter F. Laabs, (gal Lat-
vys) is Milwaukee Wis.—sun-
kiai suzeistas.

Surašuose gruodžio 9
d. 1918.

John Miškinis, is Chicago 843
Anthony Kasper, korporalas is
—suzeistas laipsnis nepažymė-
tas.

Chicago, 4818 S. Artesian ave.
Joseph Grigaitis, 2143 West
24th Str. Chicago.—sunkiai su-
zeistas.

William Domikas, is Chicagos
3259 Union Ave.—sunkiai suzei-
stas.

Mike Konceviz, is Chicago
(gatvės numeris nepaduotas)—
sunkiai suzeistas.

Surašuose gruodžio 10
d. 1918.

William Macyauskis, is Cice-
ro, Ill. 1434 S. 50th Ave.—sun-
kiai suzeistas.

W. 33rd Str.—sunkiai suzeistas.

Joseph Widislauckis, is Chi-
cago, 2801 S. Union ave.—su-
zeistas laipsnis nepažymėtas.

Pajieškau švaraus kambario
Bridgeporto apie linkę, su valgiu
ar be. Atsišaukite laišku pas
P. Baltušis,
3253 So. Morgan St. Chicago.

IŠTIKIMAS.

Perku grynais pinigais, par-
duodu ir mainau kas ant ko
nori visokius Bondsus Akci-
jas (shares) morgičius, lotus,
namus, ukės, bile kur mine-
rališkas žemes; taipgi neiš-
baigtus mokėti Liberty Bond-
sus. 14 metų šio biznio, su
patyrimu greitai ir teisingai
reikalą nuveikiu. Adresuokit:

C. Z. URNICH

4542 So. Wood St.
Chicago, Ill.

Kalendorius dykai!

Mēs šiuomi norime pranešti savo drau-
gams ir naudotojams Severos Medicinų,
kad mēs ir vėl pristatėme Jusų aptieko-
riui užtektinai Severos Kalendorių. Papat-
šykite jo vienos kopijos. Gausite jį dykai!

Severos Lietuviškas Kalendorius

1919 metams

vėl talpina savyje paprastų kalendorinių
informacijų, mėnulio atmainas, oro prana-
šavimus, interesingus pasiskaitymus ir
įvairius juokus. Tokiu būdu jis kombinuoja
informaciją su žaislėmis, kas padaro jį la-
bai pageidaujama knygele dėl kiekvienos
šeimynos.

Paprašyk jį aptiekose, kur gauni
Severos Mediciną. Jaigu negali jį
gauti, rašyk tiesiog mums ir pri-
siųsk adresu savo draugų.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IA.

Kosulys ir šalčiai

yra draugais selinančiais ant pacientų vi-
sur. Įmkite geras apsaugas. Sustabdykite
juos tuojats is pradžios. Nedaleisk jiems
apsistoti tvirtai. Nuvaryk juos. Naudo

Severa's Balsamas Plaučiams

(Severos Balsamas Paučiams) sustabdy-
mui kosulio, panrikyk užkimimą, atliuo-
suok plėgmą ir sugydyk sukarštėjusias ir
erzinančias plėves. Prie to dar imk

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

(Severos Plotkelias nuo Peršalimo) sulau-
žyti šaltį.

Severos medicinos yra parduodamos ap-
tiekose visur. Jeigu Jūs negalite jų gauti
pas savo aptiekorių, prisiųskite Jusų užsa-
kymus pas

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IA.

Atydai tu kurie dar neturi "Lietuvos" Dienraščio šerų:

Reikalingas "Lietuvos" Dienraščio šerų
skaitlius jau išparduotas, visi pinigai sumo-
kėti, Dienraštis "Lietuva" jau leidžiamas.

Bet dar randasi geras skaitlius lietuvių ku-
rie tikrai norėjo prisidėti prie šio prakil-
naus darbo, bet del šiokių ar tokių priezas-
čių nesuspėjo šerų nusipirkti.

Siuomi pranešame visiems tokiems tėvyn-
ainiams, kad dar turime pardavimui apri-
buotą šerų skaitlių iš šios Bendrovės "Trea-
sury Stock". Todėl, gerbiemieji tautiečiai,
pasiskubinkite: išpildyte šį kupona ir su
reikalinga suma pinigų prisiųskite mums
SIANDIEN, nes rytoj gali buti pervėlu.
Šero kaina \$10.

Lithuanian Publishing Co.,
3253 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Gebiamieji!—

Su šiuomi prisiūnčiu \$..... kaip pilną užmokestį už
..... šerų "Lietuvos" Dienraščio Bendrovės - Lithuanian
Publishing Co.

Malonekite prisiūsti man šerų.
Su pagarba,

ADRESAS: {

Lithuanian Publishing Co

3253 So. Morgan St.,

CHICAGO, ILL.

VIETINĖS ŽINIOS

KLUBAS DUODA STAMBIĄ AUKĄ.

Illinojaus Lietuvių Pašalpos Klubas savo priešmetiniame susirinkime, laikytame Dalkaus svetainėje, 3301 S. Morgan gatvės, padarė pavyzdį visoms draugijoms, kaip reik gerą darbą dirbti.

Busvarstant Klubo reikalus ir priėjus prie naujų reikalų, Iz. Pupauskas pakėlė klausimą kaslink Lietuvos Laisvės išgavimo reikalo, sakydams, kad atėjo valanda, kuomet kiekvienas lietuvis, kiekviena lietuviška organizacija—visi kas tik gyvas,—turi dabar šokti savo tėvynei pagelbon, idant ji galėtų išgauti laisvę.

P-as B. Butkus labai gražiai paaiškino klubičiams apie reikalingumą aukų laisvės išgavimui; taip pat aiškino ir p. A. Mišeika, kad reikia aukauti kiek tik išgalint, p. M. Tamulevičius, toliau kalbėdamas, duoda patairimą aukauti ne mažiau kaip du šimtu, arba tris šimtus doliarų Klubičiai visi atjausdami Tėvynės reikala nutarė paaukauti \$300.00 iš klubo kasos, o apart to, čia pat klubičiai suaukavo dar \$106.50. Tokiu būdu viso labo sudaryta \$406.50. Pinigai nutarta pasiūsti į Nepri gulmybės Fondą.

Buvo ir naujos valdybos rinkimai. Valdybon 1919 metams išrinkta: Jonas Bijanskas, pirm., V. Liekis, paeigininku; A. Lazauskas, m't. rašt.; F. Norkevičius, fin. raštininku; K. Žuraitis, išdininku.

Klūbas gyvuoja ketvirtas metas, narių turi apie 250, susirinkimus laiko pirmą subatą kiekvieno mėnesio, 8-tą val. vakare, F. Dalkaus svet., 3301 S. Morgan gat.

Sekantieji klubičiai aukavo šiame susirinkime:

Aleks. Saunoris, \$10.00.
Po \$5.00: A. Jablonskis, A. Bircienas, Vale. Margevičia, J. Adomaitis.

\$4.00 aukavo Juoz. Babilis.
Po \$2.00: K. Kudis, J. Mankus, K. Demereckis, Z. Petrauskis, Izid. Pupauskas.

Po \$1.00 aukavo: M. Pankauskas, A. Mažutis, F. Sangaila, J. Šukis, W. Petrauskas, I. Idikauskas, A. Lukošius, F. Juodeikis, J. Rudaitis, J. Sidlauskas, A. Balsevičia, J. Jurgėla, J. Jurgėla, P. Nedvar, F. Dalkus, J. Matusas, C. Doveika, J. Jokubauskas, A. Galimskas, F. Sarauskas, J. Dilertas, J. Rapolavičius, J. Bernotas, K. Grigietis, D. Sidlauskas, A. Mosteika, J. Antanaitis, J. Barčas, A. Tamašauskas, F. Bakutis, M. Tamulevičius, S. Smardakas, K. Zavėtis, M. Bečkis, A. Mišeika, S. Sturis, L. Lapinskas, K. Kunderis, J. Byanskas, K. Kantėnis, D. Česna, K. Žuraitis, J. Šaulis, J. Gedia, F. Lekis, J. Zaranka, J. Jankauskas, M. Sereika, F. Švelnė, A. Lazauskas, J. Černis, S. Budris, J. Eringis, P. Astrauskas, V. Lekis, K. Girkantas.

Ir trys doliarai smulkųjų aukų surinkta.

Iš viso surinkta \$106.50.

Pinigai pavesta pasiūsti Izid. Pupauskiui.

Ir šimtinėtas aukas — iš viso \$406.50—gavome. "Lietuvos" Redakcija).

IS BRIGHTON, PARK.

Didžio Lietuvos kunigaikščio Keistučio Klubas laikys savo priešmetinį susirinkimą 15 d. gruodžio 1-mą valandą po pietų, Liberty svetainėje, 3925 E. Kedzie ave. kampa 39 place. Butų geistina, kad visi klubo nariai paskirtu laiku atsilankytų nes daug yra svarbių dalykų aptarti. Bus rinkimas valdybos ateinantiems metams, taipgi svarsty: klausymą apie statymą nuosavo namo.

J. Gustaitis.
236 W. 38th Pl.

IS BRIGHTON, PARK.

Nesenai išrinktas komitetas, Lietuvos laisvės aukoms rinkti, turi gana gerą pasisekimą. Žmonės atsilankiusiems į jų butus rinkėjams su noru kloja doliarus Lietuvos laisvės išgavimo reikalams.

Draugijos taipgi aukauja. Nesenai Visų Šventų draugija savo laikytame susirinkime paskyrė iš savo izdo \$25. Draugija dar neturtinga, nes tik apie 80 narių turi, bet visi yra veiklus ir geri tėvynainiai. Pinigai paaukauti, kol-kas, randasi prie Draugijos kasieriaus, p. Jono Diežio. Draugija tikisi surinkti dar daugias aukų nuo savo narių ir priduoti visas aukas sykiu.

Gruodžio 14 d. Brighton Parke atsibus didelės ristyinės su prakalbotomis apie tai skaitykite pranešimą "Pirmu kartu Chicagoje." Tai vis mūsų komiteto aukoms rinkti pasidaravimas.

J. Zalatoriu.

Apart kitų kolektojų ir Juozas Bučinskas iš Brighton Park'o, apsiėmė parinkti aukų "Kalėdų Eglaitės" skyriui, t. y. Lietuvos laisvei.

PIRMU KARTU CHICAGOJE.

Subatoje, 14 d. gruodžio, Liberty Hall, svetainėje 3925 So. Kedzie ave. atsibus didelės ristyinės ir prakalbos. Risis Viktoras Jelenevskis, miklus lietuvių ristikas, su žinomu čekų ristiku Otto Propotnicku. Risis jie iki pergalių. Taipgi Joe Bancevičius, tvirčiausias lietuvių ristikas, risis su Dominik Dodienskiu, irgi iki pergalių.

Beto bus keletas kalbėtojų, tarp kurių bus ir dabar atkėlijavęs iš New Yorko p. Jonas Liutkauskas, kuris yra žinomas Lietuvos veikėjas, kuris papasakos, kaip Lietuva ritasi su savo priešais už savo laisvę. Atsilankiusieji daug iš kalbėtojo išgirs, ko pirma dar negirdėjo.

Prađžia 7:30 val. vakare. Visas šio vakaro pelnas skiriamas Lietuvos Laisvės išgavimui.

Kviečia visus Komitetas.

UZMUŠĖ ŽMOGŲ.

Vakar vakare, 8:30, ties Halsted ir 38-tą gat. gatvekaris užmušė žmogų. Nelaimingas, matyt, grįžo namo iš darbo; savo išvaizda panašus į lietuvi.

SO. CHICAGO.

Praeitą nedėdienį, gruodžio 8 d. So. Chicago's lietuvių išrinktas komitetas aukoms rinkti, susidedantis iš P. Brėdžio ir P. Šimaicio, perėjome 25 vietas, užrašinėdami ištisas šeimynas ir visus įnamius, taipgi amžį vaikų, neatšizvelgdami ar kas aukavo, ar ne,—visus užrašėme į tam tikrą knygą.

Pasirodė, kad žmonės, abelnai imant, gerai atsineša dėjime aukų. Perėjus 25 vietas, tik viena ypata nieko neaukavo, išpuola kiekvienai aplankytai šeimynai po \$4.20. Mės manome, kad tai geras apsi-reiškinimas mūsų kolonijoje, imant į atydą visus šmeiztus, iš "Draugo" pasipylusius iš po kokio ten Čirulio plunksnos, kuris šmeizta mūsų išrinktuosius komitetus ir ragina žmones nieko neduoti.

Taipjau vietinis kun. A. Petraitis, lapkričio 24 d. iš sakyklos šmeizė mūsų susirinkimą ir sakė žmonėms neduoti aukų, nes buk tai aukos tekisją "raudonkakliams" [kas yra grynas melas]. To dar neužteko. Sekantį nedėdienį, gruodžio 1 d. atkartoję tą patį iš sakyklos, kad kolekto-riams žmonės nieko neaukau-

Didelės Prakalbos!

J. Liutkauskas jau Chicagoj

P-as J. Liutkauskas yra vienas iš seniausių Lietuvių tautinių veikėjų. P-as Liutkauskas yra TMD. Centralis Izdininkas, Lietuvių Tautinės Tarybos narys, Lietuvos Nepri gulmybės Fondo narys ir Lietuvių abiejų Tarybų Pildomojo Komiteto Washingtone narys.

Dabar p. Jonas Liutkauskas atvyko Chicago ir laiko eilę prakalbų apie Lietuvos laisvę ir ką mes turim daryti, kad ją įgyti. Šitos prakalbos atsibus sekantiai:

PĒTNYČIOJ — Elijošiaus svet., 46-ta ir Wood gat., ant Town of Lake.

SUBATOJ — Butkevičiaus svet., 8132 Vincennes Ave., So. Englewoode.

Visos prakalbos prasidės ant 8-ny vakare lygiai.

Visose prakalbose p. J. Liutkauskas gvildens plačiai apie dabartinius Nepri gulmingos Lietuvos reikalus ir jos politiką. Jis taipgi kalbės tēmoje "Kodėl dabar Lietuviai visi, kaipo tikri Lietuvos vaikai turi rūpintis savo Tėvynės likimu."

Reikia pasakyti, kad p. J. Liutkauskas, yra vienas iš žingėidžiausių lietuvių kalbėtojų ir todėl visi Chicago's lietuviai yra kviečiami kuoskaitlingiausia atsilankyti jo prakalbose.

Visose prakalbose bus renkamos aukos Lietuvos laisvei.

I visas prakalbas užanga dykai. Komitetas.

SIS-TAS IS CHICAGIEČIŲ GYVENIMOC.

tu. Kalėdodamas, kaip žmonės praneša, jis irgi žmones klaidino, apšaukdamas mus "bolševikais."

Bet geri sūnūs ir dukterys Lietuvos nepaiso tų kun. A. Petraicio šmeiztų; jie, matyt, žino, kad tas yra bereikalingas garbės plėšimas nekaitiems žmonėms, kurie dirba už laisvę mūsų Tėvynės Lietuvos.

Žmonės negali suprasti, kodėl kun. A. Petraitis taip daro, nes jis juk žino, kad šito mūsų komiteto surinktos aukos tikrai eina Lietuvos laisvės išgavimui. Nekurie žmonės net sau aiškina taip, kad girdi, kun. Petraitis esąs labai arti prie lenkbernių, tai nenorėtų, kad lietuviai daug surinktų pinigų Lietuvos laisvei. Kaip ten nebūtų, žmonės netiki tai kunigėlio propagandai.

Kaip tik mes tariame tuos galingus žodžius, kad už Lietuvos laisvę ir liuosybę renkame aukas, tai ir subyra visi tie šmeiztai į dulkes.

Žmonės tik neša dešimtines, penkines, po tris ir du doliarus ant Lietuvos laisvės aukuro.
Aukavo iki šiolei sekantiai:
Mikolas Piliackas aukavo—\$10.00.

Po \$5.00 aukavo: Damininkas Arlauskas, šeimyninikas, Vincas Arlauskas, 22 metų amžiaus; Antanas Budrikas, Pranas Erčius su savo žmona Elzbieta; Leonas Gureckis; Antanas Leonas, šeimyninikas; Jonas ir Konstancija Liepai; Pranas ir Marijona Niekršai; Juozas ir Ale na Šlapeliai; Juozas Staugaitis, šeimyninikas; Mik. Strazdas; Stasys Stirneskis ir Mikolas su Veronika Žilinski.

Po \$2.00 aukavo Jurgis Mockus ir Ona Staugaitienė.

Po \$1.00 aukavo: Juzė Arlauskaitė, 17 metų; Antanas Damaška, šeimyninikas, Paulina Damašienė šeimyninkė, Antanas Damaška, 2 metų ir Boleslovas Damaška, 2 metų; Juozukas Garizas, 7 metų, Mariūtė Garizutė, 1 metų; Marė Joudėkienė šeimyninkė; Ona Kiupelienė šeimyninkė; Antanas Kiupelis 3 metų; Damininkas Kraujalis; Antanas Leonas, 6 metų; Edvardas Lauraitis; Juozas Pocius, Kazimieras Ragaišis, Vincas Staugaitis 4 metų, Jonas Staugaitis 2 metų ir Juzė Staugaitiūtė 6 metų; Pijūšas Šimanskas.

Iš viso surinkta \$101.00. Rinkėjai:
Petras Šimaitis
Petras Brėdis.

svarbijs klausimai, palytinti ateiviūs (imigrantus).

Iš lietuvių atsilankė Dr. A. L. Graičūmas, Advokatas F. Bradchulis, p. Satkauskienė, p. Marė Jurgėlionienė, p. Kirienė, p. Žimontienė ir daktarė Aldona Šlakienė.

Rand McNally & Co. Žemlapių dirbtuvė išleido "Europos Taikos Žemlapį," kuriame yra pažymėta ir Lietuva. Žemlapio kaina yra 25 centai.

Firma Simon, Day & Co., iš Chicago's, išsiuntinėje savo kostumeriams minėtus žemlapius už dyką.

Lietuvių mokiniai Hoffmano mokyklos turės prakalbas 14 d. Gruodžio 7:30 val. vakare, Liuosybės svetainėje 1822 Wabansia ave. ir Girard st.

Kalbėtojai bus tos mokyklos mokytojai ir mokiniai.

Kviečia Mok. Komitetas.

Jaigu gerai pasiūtus Drapanos, tai nereikia Guarantee.

Atmink, kad laikrodįs gryno aukso nėra gvarantuotas. Aš ir nieko negvarantuojū, bet užtikrinu kožnam, kas pas mane užsisakys siūtą, ar overkotą, pilną užganėdinimą, arba nei cento nemokėsitė.

Laisvės Bondsus priimu už darbą.

L. GELEZINIS

4503 SO. WOOD STREET CHICAGO, ILL. TELEPHONE BOULEVARD 5669

CASH UŽ BONDSUS

Valdzios Liberty Bondsai perkama už "cash," arba paskoliams Jums pinigų ant jų ant legalio išlygu, arba išperkama Jūs įmokėjimą ant bondsų, kontrakto.

CARL M. WHITE

56 W. WASHINGTON ST., ROOM 411

ATDARA VAKARAIŠ IKI KALĒDŲ

Stegerio Prieššventis IŠPARDAVIMAS PIANU.

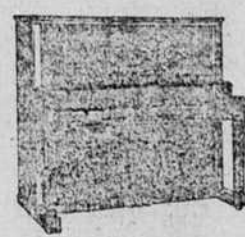
Patsgrojančių Pianų (Player Pianos) ir Fonografų

Suteikiantis nepaprastą progą busiantiems pirkėjams išgyti gerą pianą, player pianą arba fonografą.

Už Nėpaprastai Žemą Kainą, Užtikrinant Didką Sužėdymą.

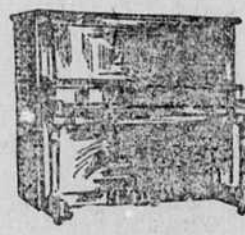
Iš priezastingos nenustojančios kilančių kainų, iš priezastingos karės kas materiališka sumazino išdirbimą pianų ir muzikalių instrumentų per visą pasaulį, šis išpardavimas yra labai nepaprastas. Bet nežiurint to, mes buvome labai laimingi turėti keletą taip vadinamų "EXCHANGE DEALS", kuriais mes apėmė dėl prekybos daugelį augstos rūšies instrumentų. Ši grupa likosi padauginta per keletą dešėtu pianų, kurie buvo naudoti koncertuose ir recitavonėse. Visi likosi perziūrėti ir pertaisyti iki augščiausiam laipsniui, taip kad mes dabar galime

Gvarantuoti kiekvieną Pianą ir Player Pianą ilgam Tarnavimui ir Užganėdinimui. ŠTAI KELETAS IŠ DAUGELIO VERTYBIŲ KURIOS JUS LAUKE



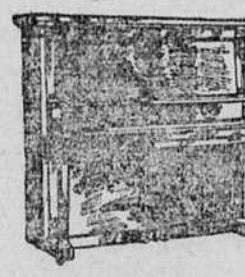
\$97.50

Už gerai grajinantį "UPRIGHT PIANĄ" Naudotas pianas kuris siluo nepaprastą vertybę mūsų specialėmis kainomis.



\$130.

Už šį Raudonmedžio NAUDOTA PIANĄ Yra labai malonus tono. Pianas iš kurio Jūs gerėsitės. Lengvi išmokėsčiai surengiama.



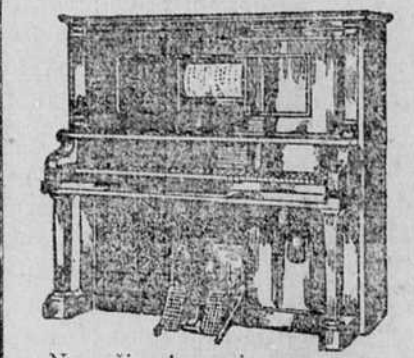
\$149

Už šį biskį naudota "UPRIGHT PIANĄ" Raudonmedžio keisas, turi gražiausį toną. Pareiduoda ant lengvų išmokėsčių.

Šisai pilno dydzio PLAYER PIANAS

\$195

Parsiduoda ant mažų įmokėjimų \$2.50 į savaitę

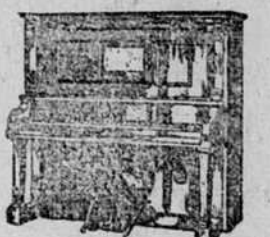


Nors šis playerpianos yra naudotas, jis gerame stovyje. Raudono medžio keisas. Rinkinyms muzikos rolų ir suolelis yra duodamas su pianu.

Tuzinai kitų Pianų ir Player Pianų Bargėnų

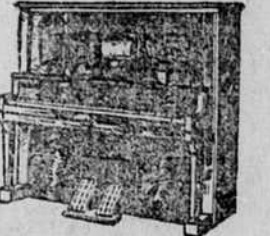
Išlygos taip žemos kaip \$5 mėnesin ant daug Pianų

MĒS SIULOME Speciales Išlygas Ankstyviems Švenčių Pirkėjams. Stegerio Fonografų — IR — Kalbamųjų Mašinų



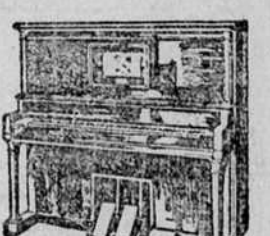
\$369

Už šį naudotą 88-ny notų PLAYER PIANA Pilnai gvarantuotas. Raudonmedžio keisas. Suolelis ir muzikos rolai duodama Dykal. Parsiduoda ant lengvų išlygu



\$419

Už išmainytą 88-ny notų PLAYER PIANA Labai mažai naudotas. Geriausiamo stovyje. Muzikos rolai ir suolelis duodamas Dykal. Išmokėsčiai surengiama.



\$473

Už šį naudotą 88-ny notų PLAYER PIANA Suolelis ir muzikos rolai duodama Dykal. Lengvi išmokėjimai surengiama.

STEGER PIANO HOUSE

STEGER AND SONS PIANO MANUFACTURING COMPANY Insteigta 1877 m. Steger Building

238 SO. WABASH AVE., Kampas Jackson Boulevard Atdara Vakaraš iki Kalėdų